

AMERIKA ESPERANTISTO

A
MONTHLY
MAGAZINE
OF
ESPERANTO
THE
WORLD
LANGUAGE

PER COPY
10c
PER YEAR
\$1.00
IN
FOREIGN
COUNTRIES
\$1.25

AMERICAN ESPERANTIST COMPANY
700 EAST FORTIETH STREET : CHICAGO

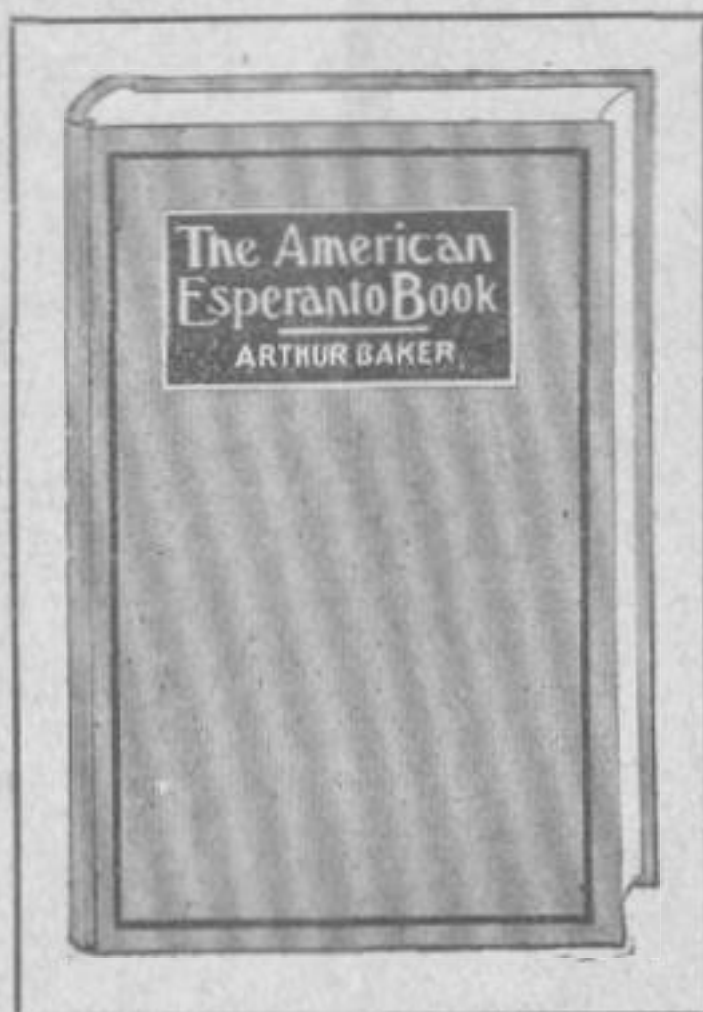
The American Esperanto Book

The Book That Made This Magazine

For over three years The American Esperanto Book has exceeded the sales of all other Esperanto text books in America, and the profits have been devoted to Esperanto propaganda and the support of this magazine. The only book written especially for Americans, with a strictly American circulation.

Pronunciation: Clearly explained, with keys and exercises. No teacher needed.

Grammar: The original international rules, with translation; a careful analysis from the viewpoint of the person of moderate education.

Exercises: Forty-two standard international exercises, by Dr. Zamenhof, author of Esperanto. Each has vocabulary notes and translation.

Vocabularies: Esperanto-English, complete, 76 pages; English-Esperanto, selected, 54 pages.

PRICES, COMBINATIONS AND CLUB RATES

Standard Edition, cloth bound, postpaid for \$1.00.

In clubs of five or more, .75

With year's subscription to *Amerika Esperantisto*.....

The Combination in clubs of five or more, \$1.20.

American Esperanto Book in Flexible Leather, \$1.25.

In clubs of five or more, \$1.00

With year's subscription to *Amerika Esperantisto*.....

This Combination in clubs of five or more, \$1.40

The same book (same plates and pages) printed on thin bible paper, with paper cover, is *never* sold, but is given free with a year's subscription to *Amerika Esperantisto* at.....

In clubs of five or more, .75

This paper-covered edition is excellent for class work where cheapness and completeness are both desired. It has the necessary *vocabularies*, and with the magazine, there is much available *reading matter*. Given with a six months' subscription at.....

In clubs of five or more, .45

\$1.50

1.75

1.00

.60

To Esperanto Clubs, and to responsible persons wishing to form clubs, we supply quantities of The American Esperanto Book, with magazine Subscription Cards, *on account*, to be paid for as sold. Nine-tenths of the Esperanto clubs in America use this book, and find it convenient to keep a supply on hand without investment. Unsold copies are always returnable.

AMERICAN ESPERANTIST COMPANY

700 East Fortieth Street,

CHICAGO

LA MEZNOKTA SUNO

Nordlandaj Rakontoj
tradukis

LEHMAN WENDELL

HERE is a new book, translated and printed in America, yet having that indefinable eksterlanda air about it which ought to be a part of every Esperanto book.

Lehman Wendell, Seattle, of Swedish parentage and American history, has carefully selected and translated a number of characteristic folk-stories of Scandinavia. He has added a few stories by himself and illustrated the book with pen sketches of his own, beginning with the cover design printed above, which is reproduced in two impressions.

The work has been prepared with great deliberation and has been printed and bound with especial care. Even the hypercritical will find little at which to throw their glass houses, while the more human of us will read Mr. Wendell's book with frank delight and feel like asking him to make us another.

Published in Chicago by the American Esperantist Company, at 35 cents in paper cover. But the book really merits long life, so we've prepared a cloth bound edition, to sell at 60 cents.

TEN MILLION DOLLARS

is spent every year by the people who
read this magazine. They will spend
part of it with you if you ask them.
This half-page space will cost you
\$10.00 per month. A single advertise-
ment is never a fair test of a periodi-
cal's drawing power. Follow it up!

\$5.00

is our price for a quarter-page each month.. People may want what you have to sell, but they will buy of the advertiser. Nothing is simpler than the power of suggestion. Get people to thinking about you and your business and the rest is easy if your business is otherwise right.

IF you do not add advertising expense to the price of your goods you are on the road to the jumping-off place. If you're afraid, try this small space for \$3.00, but repeat.

TWO DOLLARS is the price of an inch display. Make your story short and to the point if you say it an inch, and catch their eyes with one big word in big type.

The Classified Department is chiefly used by people with one deal to make. It is a sort of life-buoy on which one can throw himself into the advertising ocean with no danger of being swamped.

An American Edition

Do you know the "Whole of Esperanto?"

It's a neat little book containing the Anderson fable of the "Ugly Duckling," translated into Esperanto, with notes, and the Universala Vortaro of Esperanto. Thirty-six pages and a cover. We have been selling the little book at five cents, importing it from England. By permission of the publishers we are now manufacturing this book in Chicago, same as we have been for a year making the "Key." The reduced cost enables us to offer you the "Whole of Esperanto" at 25 cents a dozen copies.

The Whole of ESPERANTO,

and the means of learning it
without lessons,
by reading a little story.

FOR FOUR CENTS
(5 cents postfree)

A child learning its mother tongue is not troubled with grammar or lessons.

It finds out the meaning of a word and learns to use it as a verb, adjective, noun, pronoun etc., by hearing it spoken in different sentences and phrases.

Esperanto, may be taught and learnt in exactly the same manner.

Lessons are not required.

This little booklet contains the whole of the Esperanto grammar and practically the whole of the words, only such having been omitted as are already well known to English-speaking people.

No more is required or necessary in order to become an expert Esperantist, than the contents of this booklet and—common-sense.

By carefully reading the first eight pages you will practically learn the whole of the grammar and structure of the language.

Emotional Sale of Bronze Plaques

WITH a shipment of goods from Germany we received twenty bronze plaques of Dr. Zamenhof, each 2 x 3 inches, mounted on a plush frame 4 x 5 inches. A very neat table ornament for your library or parlor. The tariff on them was sixty per cent, and there were freight and port charges. Every grafting official between Leipzig and the Chicago river stuck in his paw, and the very sight of these artistic little plaques makes us want to burn the custom house and kill the Kaiser. Please take temptation out of our way. Buy these darned things for the price they sell 'em in Germany. We're willing to lose money on this shipment if you'll help us forget. They'll make an appropriate present for your Esperantist friend. Only \$2.50 apiece, or about a dollar less than they cost us. Take 'em away! We prepay charges.

700 East Fortieth Street

Chicago

American Esperantist Co.

BOOK DEPARTMENT

Prices include postage. Terms, cash with order. Add ten cents for exchange on local checks. One-cent stamps accepted for small amounts. Write orders on separate sheet—apart from correspondence on other matters. Address all letters and make all remittances payable to AMERICAN ESPERANTIST COMPANY, 708-714 EAST FORTIETH STREET, CHICAGO.

THE AMERICAN ESPERANTO BOOK.

Extra Cloth Binding	\$1.00
Limp Leather Pocket Edition.....	1.25

Ever since its publication in 1907, the sales of The American Esperanto Book have exceeded, in America, the combined sales of all Esperanto text-books, both domestic and imported. The Esperanto text and exercises are by Dr. Zamenhof, author of the language. The grammar and commentary are by Arthur Baker, written in the United States language, especially for Americans. The Esperanto-English vocabulary is very large and complete. The English-Esperanto contains several thousand selected English words with translation. Total 320 pages.

COMBINATION PRICES.

Cloth Book and Magazine one year.....	1.50
Magazine one year, Paper Book FREE....	1.00
Paper book and Magazine six months....	.60

CLUB DISCOUNTS.

Cloth Book and Year Subscription (clubs of five)	\$1.20
Leather Book and Year Subscription (clubs of five)	1.40
Paper Book and Year Subscription (clubs of five)	.75
Paper Books and Six Months' Subscription (clubs of five)	.45
Cloth Book, five or more....	.75
Leather Book, five or more....	1.00

The rate indicated as applying to clubs of five applies to subsequent orders in any quantity from Esperanto club or bona fide subscription agent.

IMPORTED BOOKS.

A. B. C.	.15
Abatejo de Westminster.....	\$0.15
Advokato Patelin (Evrot).....	.25
Angla Lingvo Sen Profesoro.....	.30
Aladin; au, La Mirinda Lampo.....	.20
Ama Bileto	.15
Anatomia Vortaro	.45
Antendiro (Stewart)	.10
Aspazio (Svjentokovski—Leon Zamenhof) ..	.75
Avarulo (Moliere—Meyer)	.25
Barbiro de Sevilla	.30

Bardell Kontraŭ Pickwick.....	.20
Brazilio (Backhauser)	.35
Bukedo (Lambert)	.65
Boks kaj Koks (Morton—Stewart).....	.20
A one-act comedy for 2 men and 1 woman.	
Cent Dek Tri Humorajhoj	.15
Che l' Koro de Europo.	.20
Chio, (a game)	.50
Chu Li?	1.20
Cikado che Formikoj	.20
Cox Grammar and Commentary.....	1.00
An exhaustive treatise, too elaborate for beginners, but should be in the hands of every writer, teacher and serious student. Cloth, 357 pages	
Deveno kaj Historio de Esperanto	.20
Dictionnaire Esperanto-Francaise	.60
Diversajhoj (Lallemant kaj Beau).....	.45
Doktoro Jekyll kaj Sro. Hyde	.40
Don Juan (Moliere—Boirac)	.45
Du Mil Novaj Vortoj.....	.45
Duonsurda	.15
Dutch-Esperanto Text-Book	.25
Ech en Doloro Ni Estu Ghojaj!	.30
Edzigho Malaranghita (Inglada).....	.20
Elektitaj Fabeloj de La Fontaine.....	.25
Enciklopedia Vortareto de Esperanto....	1.80
New book, with 249 large pages of technical and scientific words.	
Esperanto in Fifty Lessons.....	.50
Esperanto Teacher (Helen Fryer).....	.25
Eneido (Virgilio—Vallienne)	.90
English-Esperanto Dictionary	.65
By O'Connor and Hayes (The large book is known as the Rhodes Dictionary). Contains about 12,000 common English words, with Esperanto translation; 500 pages, press-board cover.	
Rhodes English-Esperanto Dictionary....	2.00
Elektitaj Fabeloj de Fratoj Grimm.....	.55
En Malliberejo	.15
Esperanto-English Dictionary (Motteau) ..	.65
Esperanta Sintakso (Fruictier)	.45
Esperantaj Prozajhoj (ducek verkistoj) ..	.75
La Faraono (three volumes)	2.05
La Faraono (any one volume).....	.70
Frazaro	.45
First Reader (Lawrence)	.25
French-Esperanto Text-Book	.25
Dano-Norwegian Text-Book	1.00
La Fiancinigo de la Sovagulineto	.20
Frenezo (Pujula)	.30
Fundamento de Esperanto (Cloth).....	.90
Fundo de l' Mizero.....	.25
Fundamento Krestomatio (half-leather)...	1.50

AMERIKA ESPERANTISTO

Fundamento Krestomatio (paper).....	1.10
George Dandin (Moliere—Zamenhof)	.35
Gulliver en Liliputlando	.45
Gvidlibro de Ghibraltarro	.20
Gvidlibro Praha	.20
Horacio	.25
Hour of Esperanto, an	.20
Ifigenio en Taurido	.05
(Dresden Congress Play)	
Imenlago (Storm—Bader)	.15
Inter Blinduloj (Javal—Javal).....	.60
Internacia Krestomatio (Kabe).....	.40
Jolanto	.45
Julio Cezaro (Lambert)	.60
Kabe Vortaro de Esperanto	1.20
Kanto de Triumfanta Amo	.20
Kastelo de Prelongo (Dro. Vallienne)....	1.20
LA KOLOMBA PREMIO (Dumas-Papot) ..	.20
Kial Ili Estas Famaj?	.15
Kolorigisto Aerveturanto	.15
Komercaj Leteroj (Berthelot kaj Lambert) ..	.20
Komerca Sekretario (Sudria)	.20
Komunista Manifesto (Marx—Baker) ...	.50
Korkordanco de Ekzercaro (Wackrill) ...	.35
Kondukanto kaj Antologio (Grabowski)...	.60
Graded exercises, literature, etc.	
KONGRESAJ RAPORTOJ:	
Unua Kongreso	.15
Detala Raporto pri la Unua	.45
Dua Kongreso	.45
Tria Kongreso	.45
Kvara Kongreso	.60
Kvina Kongreso	.65
Kristana Esperanta Kantareto	.20
Kurso Tutmonda Lau Natura Metodo...	.25
Kvar Evangelioj	.50
Libro de Humorajo	.75
Lauroj (prize articles from "La Revuo")..	.65
Malgrandaj Pensoj Pri Grandaj Demandoj ..	.65
Marta (Zamenhof) ...	1.05
Matematika Terminaro (Bricard).....	.25
Misteroj de Amo	.35
Mistero de Doloro (Pujula y Valles).....	.60
A three-act Drama.	
Monadologio (Liebniz—Boirac)	.20
Morala Edukado de la Popola Infano	.30
Muzika Terminaro (F. de Meni')	.20
Nau Historioj pri la Autoritato	.10
Nevo Kiel Onklo (Schiller—Stewart)...	.30
Norman Conquest, a	.15
Ordo de Diservo (Anglican Church).....	.20
Patroj kaj Filoj (Turgenev—Kabe).....	.75
La Perfekta Edzino	.60
Plena Vortaro (Boirac, Two Vols.)	2.50
Pola Antologio (Kabe).....	.60
Polish Text-Book	.30
Polish Word-Book	.25
Popola Frazlibro	.30
Pri Apendicito (Roberts-Besemer)	.10

Pri la Elparolado de Esperanto	.30
Provo de Marista Terminaro	.0
Provo de Esperanta Nomigado de Personaj	
Nomoj	.25
Paghoj el Frandra Literaturo.....	.45
Predikanto	.25
Primer of Esperanto (O'Connor) ...	.10
Prozo kaj Versoj (Vincente Inglada).....	.60
Psalmaro	.75
Pictorial Esperanto Course... ..	.35
Poshkalendaro (Fred)	.25
Rabistoj (Schiller—Zamenhof)	.65
Rakontoj pri Feinoj (Perrault—Sarpy)...	.30
La Regho de la Montoj.....	1.05
Revizoro (Gogol—Zamenhof)	.50
Robinsono Kruso (Defoe—Krafft)	.50
Rompantoj (Valjes)	.30
Sentencoj de salomono (Zamenhof).....	.45
Shakproblemoj	.90
Shi Klinighas Por Venki	.50
Standard Course (Bullen) paper	.25
Standard Course; same, in cloth.....	.50
Standard Manual (Jelley), cloth, 50; paper ..	.35
Sug la Negho (Porchat—Borel paper	.35
Tra la Esperanta Literaturo	.40
Trezoro de l' Sorchistoj	.40
Tria Kongreso	.50
Tri Legendoj	.10
Tri Unuaktaj Komedioj	.30
Universala Vortaro (Zamenhof)	.30
Unua Legolibro (Kabe)	.55
Unua Protestant Diservo	.15
Ventego (Shakespeare—Motteau	.75
Verdaj Fajreroj (Frenkel)	.30
Verkaro de Devjatnin	.60
Virineto de la Maro (Zamenhof)	.45
Vojagho Interne de Mia Chambro	.25
Vollstandiges Lehrbuch der Esperanto ..	.45
Vortaro de Esperanto (Kabe)	1.20
A new book, with definitions in Esperanto, and many examples of use.	
Why and the Wherefore of Esperanto....	.15
Worterbuch Deutsch-Esperanto	.75
Yiddish Text-Book (Bresler)	.25

ESPERANTO KEYS.

Foreign Languages, per copy, 2c; 100....	1.25
Bohemian, French, German, Hungarian, Italian, Norwegian, Portuguese, Russian, Spanish.	
Keys in English, 2c each; in lots of 25 or more, each	.01
No better propaganda matter is printed	
Write a letter to your friends, in Esperanto, enclosing a Key. He will be "tickled" to see how easily he can read	

WHOLE OF ESPERANTO

Foreign Languages, per copy, postpaid..	.05
Bohemian, French, German, Italian.	

PROPAGANDA PAPER

Elements of Esperanto, 16-page pamphlet;	
10 for 10c; 50 for 30c; 100.....	.50
Grammar Propaganda Cards, 50 for 13c;	
100	.25

AMERIKA ESPERANTISTO

- Lingvaj Respondoj (Zamenhof) ..... .25
 Answers to questions on Esperanto syntax and word-building, by Dr. Zamenhof, re-published from "La Revuo."
 Proverbaro Esperanta (M. F. Zamenhof). .55
 A digest of the world's wisdom and foolishness in a collection of over twelve hundred proverbs from various nations.

SONG-BOOKS AND MUSIC.

Sheet music is imported by us often through indirect sources and cannot be guaranteed in perfect condition. Sent postpaid in strong mailing tubes at prices quoted:

- Saluto al la Verda Stelo ..... .10
 (For Esperanto clubs; five or more, 5c each).
 Nokta Poemo (Bendix) ..... .35
 Ho, Mia Kor'! (Guivy) ..... .35
 La Du Muloj (Guivy) ..... .50
 En Songo (Guivy) ..... .50
 Okuloj Viaj (Mabon) ..... .35
 Ne Estas che la Batalejo (Mabon) ..... .50
 La Gaja Migranto (Mabon) ..... .50
 Tekstaro de Bonkvataj Britaj Kantoj.. .15
 (Five or more copies, 10c each.)
 En Monto (Bendix) ..... .50
 Himno al Zamenhof (Deshays) ..... .35
 La Kanto de l'Cigno (F. de Menil) ..... .35
 La Vojo (Deshays) ..... .20
 Kushas Somero (F. de Menil) ..... .35
 Mi Audas Vin (L. Zamenhof-Harris) .... .35
 Birdoj Forflugu (Seyanaeve-Guivy) .... .50
 Himno (Dombrovski-Guivy) ..... .40
 Serenado (Butler-Bird) ..... .35
 Esperanta Kristana Kantareto ..... .20

INTRODUCTION TO ESPERANTO.

Declared by many persons to be the very best piece of propaganda matter to put in the hands of the man who isn't an expert on grammar. Handsome half-tone cover on enamelled stock. Made to sell at ten cents, but reduced to five cents a copy for propaganda purposes.

FOREIGN MAGAZINES.

During 1909 we bought many foreign magazines of Esperanto in bundles, and have hundreds of odd copies left over. We will send you ten, all different titles, for fifty cents, but can't make special selections. Most people who've bought these bundles were highly pleased.

PROPAGANDA PHOTOGRAPH.

We have some large imported photographs of a great collection of Esperanto periodicals. These were offered by mistake at 10 cents. They cost more than that in Germany, and the price, mailed in secure package, is 25 cents. It is quite the thing to show for propaganda purposes, and no collection is complete without it.

SHOP NOTES.

"Let's give even the devil his due," said the Book Shelf to the Red Desk. "This coupon ticket idea of your is a hit with me, and with

every customer who has tried it. You do get up some crazy schemes and make some hard falls, but you have won my respect with this one. Here's a woman ordering a 15 cent book that's out of stock and not to be had. Do I write her a letter? Not much! Simply tear off a 15 cent strip of coupons and send 'em back, writing on them: 'Short one Amo de Lucio,' and that finishes the whole transaction." "Well," replied the Red Desk, "the customers of course call it a Bright Idea, because it gives them a premium of 50 cents on every \$5 worth of books they buy, and saves them the trouble of getting money orders, and all that; but when *you* call anything *mine* a Bright Idea there must be something in it." "Yes," said the Book Shelf.

"Talking about crazy schemes," said the Red Desk, "last year the Addressing Machine was sure that our incorporation plan was a skating rink."

"Guess you thought so, too," chimed in the Yellow Desk, "after you'd spent a hundred for postage on it and got several large shipments of Arctic silence, freight charges collect."

"Who wouldn't? But say, when your old subscription thermometer was standing at zero and the only thing that relieved the temperature of the situation was an occasional hot letter from a creditor, who pushed on the wheels—your far-famed subscription hustlers? Not a bit! Remember that dish of cold feet you wrote in that he could send us a hundred subscriptions, but was afraid to because we might die from the shock? Just remember that the little green sales of little green certificates of stock saved our bally lives that time. Believe me, the most joyous season of the year will be when we send those good people their checks for seven per cent on their investments. Thank heaven for Esperanto, and for those who love us, and those who work for us, but most of all thank those who have the nerve and sense and spondulix to write: 'Here's my check for a hundred. I have that much confidence in you.'"

"Why is it that, though for twenty-five years every periodical of any consequence has printed the date of expiration opposite the address of the subscriber on the wrapper, there still remain so many who are surprised when their paper is stopped at expiration? And there still remains the man who gets offended when his paper is stopped and writes 'Don't you think you can trust me for a dollar?' He doesn't realize that it is not a matter of trust, but of system. If a paper has several thousand subscriptions, with several hundred expiring each month, it is an impossible task to go through these lists and discover by telepathy just who wants to renew and who doesn't. The majority prefer to have a paper stopped, and the postal laws require us to stop it unless they promise to renew, and we can't keep books on sums of \$1 each, so the proper way to renew a subscription is renew it one or two months before expiration. You will find the expiration date printed on the wrapper in which your magazine reaches you.

OFFICIAL PART

ESPERANTO ASSOCIATION
OF NORTH AMERICA

Central Office: Chamber of Commerce,

Washington, D. C.

NI ATENDAS VIN

Nun, je la unua de Julio, ni, la prepara komitato, skribas al vi, samideanoj de ĉiuj landoj, por ripeti lastfoje nian koran inviton al vi, ke vi permesu al ni gastigi kiel eble plej grandan ĉeestantaron ĉe la Sesa Kongreso.

Nia lando estas treege granda, nia Esperantista movado tre juna, kaj la Esperantistoj nemultenombraj kaj tre malproksimaj unu de la alia kaj de la Kongresurbo. Tamen ni certigas al vi ke spite ĉio ĉi la Usonaj Esperantistoj kaj la loka komitato faros sian eblon por sukcesigi la Kongreson, kaj proporeie tiom da kongresanoj ĉeestos el Usono, kiom en iu ajn antaŭa kongresurbo ĉeestis el la gastiga lando. La pasintan jaron el Katalunujo kaj Hispanujo ĉeestis ĉe la Kvina 497 kongresanoj, kaj Esperanto tie estas tre forta. La urbo Barcelona mem havis tiam 2,000 anojn de la Esperantistaj societoj, kaj Washington nur havas eble 200. Spite tio, ke ni estas proksimume dekone tiel multenombraj, ŝajnas nun ke ni ĉeestos tiel multenombre kiel la hispanoj ĉeestis.

La programon ni jam anoncis al vi, kaj ni perfektigas ĉiutage kelkajn pluajn detalojn.

Nun, la cetera laboro, por perfektigi la Sesan Kongreson, por ke ĝi antaŭen puŝu la movadon Esperantistan, restas sur vi, karaj samideanoj de ĉiuj landoj. Ni atendas vin, por ke vi montru al nia lando ke ne nur Usonanoj kaj Angleparolantoj, sed personoj el ĉiu lando povas interkompreniĝi reciproke per nia kara lingvo. Ni faros nian eblon por ke vi treege ĝuu ĉiun momenton ĉi tie, de la horo kiam ni vin renkontos ĝis kiam vi forlasos nin; ni esperas ke vi venos ne nur proporeie grandnombre kiel vi iris al Barcelona, sed eĉ pli grandnombre por montri ke ne nur Eŭropo, sed la tuta mondo povas fariĝi "unu granda ronda familio."

La Majstro, Dro. Zamenhof, skribis, "Mi opinias ke la Kongreso estos tiel grava por nia afero ke ĉiu esperantisto, kiu havas ian eĉ plej malgrandan eblon nepre devas veni." Ni esperas ke ĉiu vidos sian devon kaj venos.

ALVENO AL NOV-JORKO

Se ĉiu, kiu venos el Eŭropo, antaŭsciigos nin pri la vaporŝipo kaj la tago de alveno, oni estos ĉe la kajo kaj zorgos pri li. Skribu rekte al la Sekretario, Edwin C. Reed, Washington, D. C., aŭ al Richard Stock, 15 Ravine avenue, Jersey City, N. J., kiu estas sekretario de la Nov-Jorka komitato por renkonti kaj gvidi alilandulojn. Se, por iu ajn kialo, vi ne renkontus Esperantiston sur la kajo, kaj vi deziras resti en Nov-Jorko antaŭ ol veni al Washington, iru al la "Herald Square Hotel, corner of 34th Street and Broadway, New York" (La hotelo "Herald Square," ĉe la angulo de 34a Strato kaj Broadway). Ĉi tiu estos la Nov-Jorka rendevuo, kaj al kongresanoj oni tie donos rabaton. Kelkaj el la transoceanaj vaporŝipoj alvenas al Nov-Jorko mem, aliaj ŝipoj alvenas al Jersey City (ĝersi siti), kiu sidas trans la Hudson'a Rivero. De Jersey City al Nov-Jorko oni povas veturi en malmultaj minutoj per elektra vagonaro en la tunelo sub la rivero. Se oni renkontos vin, aŭ se vi restas ĉe la "Herald Square Hotel," oni alkondukos vin al la vagonaro iranta ĝis Washington. Se vi volas veni al Washington tuj kiam vi elsipiĝos, vi trovos la fervojajn stacidomojn proksimaj de aŭ la Nov-Jorka aŭ la Jersey City'a elsipiĝejo.

AĈETADO DE BILETOJ

Kiam vi aĉetas vian fervojan bileton al Washington, petu de la biletvendisto "certificate for the Esperanto Congress" (ateston por la Esperanta Kongreso). Ĉi tiu gajnos por vi rabaton, kiam vi reiros. La bileto de Nov-Jorko ĝis Washington kostas \$5.65 (11 Sm. 300 s.). Kiam vi alvenos al la akceptejo en Washington, lasu ĉi tie la "certificate," kune kun 25 cendoj (duono da spesmilo). Oni subskribos ĝin, certigante ke vi estas kongresano, kaj ĉe la akceptejo oni redonos ĝin al vi post kelkaj tagoj. Kiam vi aĉetos la reiran bileton, vi ricevos rabaton se vi montras ĉi tiun ateston. Per la atesto la bileto de Washington al Nov-Jorko nur kostos \$3.39 (6 Sm. 780 s.).

ALVENO AL WASHINGTON

Ĉiu vagonaro de ĉiu fervoja kompanio alvenas en la "Union Station" ĉe Washington. Ĉe ĉi tiu stacidomo estos Esperantistoj por bonveni vin. Vi trovos ilin sub la verda standardo. Oni povas facile iri per tramvojo rekte al la akceptejo ĉe la "Arlington Hotel," (Ni avertas vin ke la veturado en Usono en veturiloj, k. t. p., estas multe pli multekosta ol en Eŭropo). La flavaj tramvojaj veturiloj kun la vortoj "Mt. Pleasant" aŭ "Georgetown Only" supre sur la antaŭaĵo pasas preter la "Arlington Hotel." Oni povas aĉeti sur la veturilo biletojn po dudek kvin cendoj por ses, aŭ pagi kvin cendojn por ĉiu veturo. Por ke ni povu publikigi tre frue la nomaron kongresan kune kun la Washington'aj adresoj de la kongresanoj, ni petas ke ĉiu registru tuj kiam li alvenas.

LA TEATRAĴO

Unu el la plej interesaj aferoj de la kongresa semajno estos la teatraĵo "Kiel Plaĉas al Vi." Neniam ekzistis inj, kiuj estis pli entuziasmaj pri Esperanto ol la aktoroj kiuj partoprenos. Dro. Ivy Kellerman tradukis la verkaĵon, kaj la kongresa komitato publikigos ĝin. Ĝi estos preta por dissendi je la unua de Aŭgusto. La libro estos laŭ la stilo de la "Temple" eldono (bone konata angla eldono), kaj enhavos kelkajn fotografaĵojn. Du eldonoj estas publikigotaj, unu tre bona paperkovrita je 50 cendoj (unu spesmilo), alia lukse bindita per verda ledo je unu dolaro (du spesmiloj). Ĉar oni presigos nur malgrandnombran eldonojn, tiuj, kiuj deziras ekzemplerojn devus frue mendi de la sekretario, Edwin C. Reed, Washington, D. C.

GUARANTEE FUND

In addition to the amounts given last month, the following pledges have been received toward the guarantee fund of the Sixth International Congress of Esperanto:

H. Laws, Pasadena, Calif.....	\$100.00
Chas. Lee Smith, Raleigh, N. C.....	1.00
Walters Durham, Raleigh, N. C.....	1.00
S. W. Cunningham, Pittsburg, Pa.....	5.00
<i>Boston Esperanto Society</i>	
J. F. Twombly.....	25.00
Mr. Wm. Durkee.....	5.00
Miss E. Onman.....	5.00
Mr. Nahun Ward.....	5.00
Mr. C. H. Coffin.....	5.00
Rev. Horace Dutton.....	5.00
Mr. E. F. Dow.....	5.00
Miss Alice Patten.....	5.00
Mr. C. H. Swan.....	5.00
Mr. Ernest Zettervall.....	5.00
Mr. P. A. Flak.....	5.00
Mr. Otto Grandell.....	5.00
Miss Helen M. Graves.....	5.00
Mr. G. W. Lee.....	5.00
Miss M. L. Bibbey.....	5.00
Dr. D. O. S. Lowell.....	5.00
<i>Pittsburg Esperanto Society</i>	
Mr. K. C. Kerr.....	25.00
Mr. Henry W. Fisher.....	25.00

Mr. R. W. Atkinson.....	10.00
Ella Wertheimer.....	5.00
Miss M. K. Anacker.....	5.00
Geo. K. Smith.....	10.00
J. D. Hailman.....	25.00
W. P. H. Davis.....	2.00
R. A. L. Snyder.....	2.00
S. P. Trace.....	2.00
Chas. Hyde.....	10.00
A. D. Neeld.....	10.00

ANNUAL MEETING E. A. OF N. A.

The following resolution has been passed by the General Council of the Esperanto Association of North America, in accordance with the constitutional requirement which orders that the annual meetings shall be held at such time and place as the Council shall order, provided it is during the months of July or August:

Be it resolved by the General Council, Esperanto Association of North America, that the Executive Committee be instructed to arrange for divisional meetings for the election of councilors, a general meeting of the association, and meetings of the old and new council on such dates and at such hours as it may deem best, provided that no one of said meetings shall be held previous to the afternoon of August 14 or after August 22, 1910.

In accordance with the above resolution, the meetings will be arranged at such times during the Congress week as will conflict least with the meetings of the Congress. Because of the difficulty of knowing just what hours will be best, no definite hours can now be given. The first meeting for the members of the association will be convened by divisions. Each division of the association elects its own councilor, and reports its election at the general meeting. The general meeting held later in the week will receive and enter the names of the councilors elected and transact any other business which may legally come before it. The hours of these meetings will be given in the program of the Congress. To enter the meetings of the Esperanto Association of North America, only the association membership card is necessary, the Congress Ticket not being needed. (To enter the meetings of the Congress, the membership card is not necessary, but a Congress Ticket is.)

The following are the Divisions of the Esperanto Association of North America, and the present Councilors of each division:

New England Division—Maine, New Hampshire, Vermont, Massachusetts, Rhode Island and Connecticut. Councilor, Mr. Herbert Harris, of Portland, Maine.

New York Division—The state of New York. Councilor, Mr. John M. Clifford, Jr., of Brad-dock, Pa.

Capitol Division—Delaware, Maryland, Virginia, Kentucky, Tennessee and the District of Columbia. Councilor, Rev. James L. Smiley, of Annapolis, Md.

Southern Division—North Carolina, South Carolina, Florida, Georgia, Alabama, Mississippi, Louisiana, and Porto Rico. Councilor, Mr. Virgil C. Dibble, Jr., of Charleston, S. C.

Ohio Valley Division—Ohio, Indiana and West Virginia. Councilor, Dr. Chas. F. Thwing, of Cleveland, Ohio.

Central Division—Illinois, Michigan, and Wisconsin. Councilor, Dr. Clara L. Todson, of Elgin, Illinois.

Prairie Division—Minnesota, North Dakota, South Dakota, Iowa, Nebraska, and Missouri. Councilor, Mr. Chas. J. Roberts, of Omaha, Neb.

Southwestern Division—Kansas, Oklahoma, Arkansas, and Texas. Councilor, Dr. E. E. Haynes, of Lewis, Kansas.

Western Division—Montana, Idaho, Nevada, California, Oregon, Washington, Alaska, and the Pacific Possessions. Councilor, Mr. Fred Rivers, of Tacoma, Washington.

Rocky Mountain Division—Wyoming, Utah, Colorado, Arizona, and New Mexico. Councilor, Prof. F. H. Loud, Colorado Spring, Colo.

Canadian Division—The Dominion of Canada. Councilor, Edwin E. LaBeree, Ottawa, Canada.

PASSED PRELIMINARY EXAMINATION

Atesto pri Lernado

Mrs. Joseph A. Seavey, Nashhua, N. H.
Huber La Moreaux, Milaca, Minn.

The following candidates (members of the Gradata Esperanta Klubo, of Chicago) have also passed the examination for the *Atesto pri Lernado*, the examination having been conducted in Bohemian and Esperanto, by special local examiner Dr. B. K. Šimonek, assisted by Mr. F. G. Morin:

Louis Mach, Chicago.
Josef Pohanka, Chicago.
Josef Vavruška, Chicago.

SUSTAINING MEMBERS

To the following, who have paid the yearly fee of \$10.00, or agreed to pay the sum of \$1 each month for twelve months, have been issued Certificates of Sustaining Membership in the Esperanto Association of North America:

Mrs. Belle H. Kerner, Milwaukee, Wisconsin.
Miss Alice Louise Moresi, Jeanerette, La.

CONTRIBUTIONS

The following contributions are hereby thankfully acknowledged:

Dr. Harry Taylor, Paris, Texas.....	\$ 4.00
Mrs. E. A. Judd, Olean, N. Y.....	1.00
Mr. C. J. Roberts, Omaha, Neb.....	5.00
Colorado Esperanto Association.....	25.00

KANSAS ESPERANTO ASSOCIATION

The first meeting of the Esperantists of the Southwestern Division was held at Wichita, Kansas, June 10-11. What we lacked in numbers we made up in enthusiasm. We had two meetings each day, and the 8x12 Esperanto flag, displayed at the corner of the Unitarian church, where the meetings were held, attracted considerable attention. Wichita has two daily papers, the *Eagle* and the *Beacon*, and both gave us a good deal of space. The *Beacon* gave us one full page, printing the speeches of Councilor Haynes and E. W. Alberty, of Pittsburg, Kansas. It was evident that the reports were read, for we had ribbon badges, and in going along the streets I heard a number of people say: "There goes one of the Esperantists." So you see we attracted attention for a while.

The Kansas Esperanto Association was formed and the following officers elected: President, L. A. Bone, Wichita; vice president, D. T. Armstrong, Wichita; secretary-treasurer, Edw. Chalk, Lewis.

Mr. and Mrs. L. A. Bone gave a reception to the Esperantists at the close of the last meeting. In view of the fact that this was our first convention, and we were strangers, the meeting was better than we expected, and though all were enthusiastic before the meeting, they were more enthusiastic at the close.

—Edw. Chalk, Secretary.

ILLINOIS ESPERANTO ASSOCIATION

At a called meeting of the Illinois Esperanto Association, June 25, the office of President was declared to be vacant, and J. A. Zaabel, of Chicago, was elected to that office.

The resignation of Arthur Baker as secretary was accepted and Francis G. Morin, 831 Ewing Avenue, Chicago, was elected as successor.

END OF OFFICIAL PART.

KRONIKO

Venezuela.—A printed report issued by the "Tachira Esperanto Society" of San Cristobal states that Esperanto is making rapid progress in Venezuela. The secretary of the Tachira society is F. J. Lara.

Australia.—Esperanto text is published in the *Benalla Independent* under a sub-title, *Australian Esperantist*. The editor, Arthur E. Barrington, gives his address as Benalla, Victoria. Enclose a stamp coupon if you ask for a copy of the paper.

Esperanto in Evangelism.—The "One by One" band of Christian workers, address 91 Bethune Road, Stamford Hill, London, N., England, has issued a religious propaganda booklet of sixteen pages: *Estas, do, en Kristanismo Io Valora*. The price is a shilling a dozen, and the publisher remarks that if this one succeeds he will issue more. Order direct from publisher only.

Bohemia.—Seven new Esperanto clubs are reported. The town council of Prague votes a subsidy to the Esperanto society. Bulgarian Esperantists are planning to visit Bohemia. One of the mountain sections is to issue a local guide-book.

Propagandejo.—The international propaganda office at 135 High Holborn, London, has commenced a quarterly periodical called *La Propagandisto*, the principal purpose of which is to discuss, in Esperanto, methods of propaganda and to exploit the various *propagandiloj* of the office.

Brazil.—The third national Esperanto congress of Brazil took place in Petropolis, May 13 to 15. This information is taken from the advance circular, no report of the congress being as yet available.

Sweden.—The first number of a new Esperanto propaganda journal, *Sveda Esperantisto*, appeared in March. The Capitol building of Washington forms a prominent illustrative feature, the whole publication being lithographed—a process not used in periodical work in U. S. A.

Red Cross.—The French Esperanto Red Cross Society has published the first number of a 16-page bulletin full of interesting matter. Printed in parallel columns of French and Esperanto, and issued at 51 rue Clichy, Paris.

Neo-malthusian League.—The Neo-Malthusian league of Netherlands uses Esperanto, together with English, French and German, in its general circular announcing a conference to be held in July this year. The League holds these conferences every five years, and for those who do not know of Malthus and his

philosophy and theories, it may be stated that the general aim of the League is to introduce applied intelligence into the problem of limiting human reproduction instead of having the population determined by accident, disease, poverty and other circumstances, as at present.

Sens.—This little French town in the province of Yonne has published a guide-book in Esperanto, called *Sens kaj Ĉirkaŭaĵoj*. Looks like a most sensible thing for any town to do.

Bulgaria.—Ivan Krestanof, publisher of the local Esperanto journal, has reappeared on the scene after a few months of quiescence, and the periodical, now in its third year, is being published at Plevna.

Italy.—A convention was held this spring in Firenze, and the Italian Esperantist Federation was organized.

Springfield, Ohio.—The graduating class of Wittenberg College takes for its motto an Esperanto admonition: *Ciam antaŭen!*

Esperanto at a World's Fair.—An eight-months long international exposition is in progress at Brussels, Belgium, which has some features of especial interest to the Esperantists. About seventy congresses are to be held during the term of the exposition, almost without interruption, from May until October. These congresses are of widely varying character—scientific, political, social, etc., and it is estimated that they will draw from 40,000 to 50,000 persons to Brussels. A daily paper, the *Revue des Congres*, is to be published during the entire time of the exposition. This has, as an appendix, a *Resuma Traduko en Esperanto*, under the direction of Sro. Skeel Giorling, of the *Dana Esperantisto*. A large room is set aside in the Palace of Congresses, in which the Esperantists will exhibit, by means of wall maps and charts, the extent and progress of the international language. A display of Esperanto journals and books will show the diversity and extent of its ever-growing literature. Several addresses were to be given in and about Esperanto by prominent samideanoj. Taken altogether, the showing to be made at the exposition by the international language bids fair to be something worth while.

In the German Empire.—The movement to acquire an auxiliary language in Germany seems at present in a fair way to equal or even surpass that in France. The German *Esperanto Gazeto* for May reports about the progress in fourteen cities and towns, the *Germana Esperantisto* gives reports from about

thirty-seven places, and it appears that there are some 230 Esperanto groups in Germany. Esperanto has been taught in some of the day schools, with the approval of the authorities, and also in some of the municipal commercial schools of some cities. Frankfort-on-the-Main is giving Esperanto courses to street-car men and policemen, and is getting out a guide book in the language. According to the British Esperantist, the German government officials are taking an interest in the standing of the language and are wanting to know not only how many groups there are, but also how many members there are. Statistics are now being gathered to satisfy these inquiries. It is probable that a large part of the present activity in Germany is due to the Dresden Congress of two years ago, and it is to be hoped that our congress will have a similar effect.

USONO

Oregon.—Laŭ invito de la Komereca Klubo de Portland oni kunvokis kunvenon de Esperantistoj kaj ĉiuj interesataj personoj la 16'an de Julio, por la celo de organizata propagando en la ŝtato. Kelkaj artikoloj pri Oregono venigis tiom da leteroj al la Komereca Klubo, ke ĝi serioze konsideras la prograndan uzadon de la lingvo Esperanto por sistema reklamado ĉe fremdaj landoj. Ĝi estas nun presonta libron por tiu celo, kiun tradukos Sro. J. C. Cooper, el McMinnville, per kies klopodoj oni sukcesis atingi tian gravan rezulton. Sro. H. Denlinger, sekretario de la Esperantista Societo de Portland, estas helpa sekretario de la Komereca Klubo por la Esperantista korespondado.

New England.—La Novangluja Esperantista Asocio kunvenis la 18'an de Junio en Portland, ŝtato Maine. Oni havis muzikan pro-

gramon vespere, kaj Dro. D. O. S. Lowell, el Boston, faris paroladon. La detala oficiala raporto ankoraŭ ne alvenis.

Los Angeles, California.—La loka societo havas kunvenojn ĉiun merkredon kaj sabaton vespere, kaj ĵus starigis konstantan elmontron de esperantaĵoj. La sekretario skribas: "Ni esperas multe pligrandigi la nombron de niaj anoj, kaj starigi fortan grupon."

South Carolina.—Robert S. Sparkman, el Columbia, preparis kaj dissendis al la ĵurnalaro de la ŝtato rezumon de la programo por la Sesa Kongreso.

Detroit, Michigan.—Unu el la novaj esperantistoj de tiu urbo, Dr. Willis S. Anderson, mortis per drono la 27'an de Junio. Laŭ ĵurnala raporto, la boateto per kiu li iris sole laŭ la rivero renversiĝis, kaj li dronis antaŭ ol savistoj povis lin atingi. Dro. Anderson estis nova kaj entuziasma esperantisto, kaj en lia oficejo Sro. D. H. Dodge estis instruanta klason da kuracistoj.

Cedar Rapids, Iowa.—Sinjorino L. T. Weld skribas, ke ŝi instruas klason da dek naŭ sinjorinoj.

Chicago.—Sro. Joseph Bresler, kiu antaŭ ne longe venis al Chicago de Nov-Jorko, nun instruas kurson ĉiun mardon vespere je la oka, 1340 Forty-First Court, North. Sino. Hornbook instruis kurson, dum multaj semajnoj, en la bone konata lernejo Steret (por junaj virinoj), kaj esperas tie konduki novan kurson dum la aŭtuno. La 25'an de Junio la Gradata Societo gastigis la Esperantistoj de la ŝtato en kunveno, sekvata de kantoj kaj dancado—treege ĝojiga afero.

Du Quoin, Illinois.—Harley C. Croessman, kies adreso estas 423 Main street, publikigas longan kaj bonan artikolon pri Esperanto en loka ĵurnalo.

PRI FORTIGO ĈE KOMERCISTOJ

Kelkaj komercistoj komencas uzi Esperanton. Ĉu ne estus eble profiti tion por propagandi? Ekzemple:

En *Le Journal* de la 29'an de Novembro, oni legas tri reklamojn: firmo de hejtiloj J. Borderel; plumingo Onoto; Franĉa fabrikisto de armiloj kaj cikloj el Saint-Etienne. Ni, Esperantistoj, scias, ke tiuj firmoj uzas Esperanton; sed ĉu ankaŭ la neesperantistoj?

Mi do opinias, ke kiam komercisto uzanta Esperanton presigas reklamon en neesperantista ĵurnalo, la grupo de lia urbo devus al li proponi, ke li aldonu post sia reklamo: "Ni (aŭ pli bone: oni) korespondas en Esperanto." Tiuj vortoj estas por ĉiuj facile kompreneblaj; ili ne bezonas specialajn presliterojn, kaj ĉiu ajn ĵurnalo povus ilin presigi. Kompreneble, la grupo pagus la plilongigon de la anonco (unu linio!) kaj tio ne estus senhaviga elspezo. Sed,

kontraŭe, la rezultato estus granda. Ĉar, mi reprenas la jam diritan ekzemplon, se tio estus farita, la neesperantista publiko vidus, ke almenaŭ tri grandaj firmoj uzas Esperanton, kaj ke nia lingvo ne estas afero projekta, sed jam disvastigita kaj utila.

Eble la aliaj firmoj, vidante tiun bonan rimedon por havi klientojn, ĵaluzus la esperantistan magazenon, kaj baldaŭ ni vidus la naciajn ĵurnalojn diskovritajn per reklamoj redaktitaj en Esperanto.

Kiu aŭdas nur unu sonorilon, tiu aŭdas nur unu sonoron, diras proverbo. Vi povas proponi mian ideon al la Esperantistaro, kiu eble povos plibonigi ĝin—ĉar plibonigoj estas ĉiam bonaj aferoj, kiam ili ne celas subfosii, kaŝemalkaŝe, vole-nevole, nian bonegan Esperanton.—*Raoul Glayze*, en Lingvo Internacia.

LITERATURO

LA AMANTOJ DE GERTO.

Laŭ William Norris tradukis E. J. Burnham
(Daŭrigo)

OLAFO fortege penis ĵeti kvazaŭ en lo koro de Luknaro, pensi pri la soleco de la viro, kaj pri lia mirinda povo koncentrigi ĉiun penson, ĉiun fajron de pasio en ia sola afero; li memoris kiel, dum pasintaj jaroj, Luknaro ekkaptis avide sciadon; kiel tiu sciado estis venkinta lin, devigis lin fariĝi pli kaj pli soleca; devigis lin malestimi aliajn, pro tio, ke ili ia ne sciis; li memoris, kun ia ekdoloro, kiel Luknaro, per unu fojo, eĉ lin malestimis; jes, li ĝuste tiam povis elporti ke li memoru ree la tutajn maldolĉajn memorojn de tiu tempo; kiel li vidis tion surrampanta sian amikon; kie li vidis ĝin kontraŭbatalita, ankoraŭ venkanta, gajnanta tiel nepre; li rememoris pri tiu tago, kiam Luknaro elparolis malkaŝe sian malestimon, dume maldolĉe malestimante lian propran fieron kaj lin mem; li memoris kiel Luknaro revenis al li, kiam la sciado mankis al li, kaj ankoraŭ kiel estas neniam tiel same, kiel estis inter ili; li memoris ankaŭ multe da bataloj, en kiuj ili kunrajdis flanko ĉe flanko, Luknaro tiel brava kiel li mem, tamen ĉiam kun la ŝargo de sinmalestimo sur si—tio, kio farigis lin malestimi eĉ sian propran bravecon; samtempe Olafo ĝojegis pro sia propra, kaj respektigis tion de aliaj; tiam li memoris kiel li fariĝis reĝo, kiel la amo por liaj samlandanoj de tiam fariĝis multe pli pasio, vera amo, ol ĝi estis; kaj tra ĉiuj tiuj ĉi aferoj li kvazaŭ penis esti Luknaro—ne tia malfacilaĵo por li; ĉar per lia malegoisteco, li gajnis tiun fortegan povon de simpatio por aliaj, kiun neniam plej furioza pasio povas tute flankenmeti, eĉ dum mallonga tempo. Tial

li ankaŭ havis siajn pensojn, ne facile legataj de aliaj, ne esprimataj de si mem.

Tiamaniere la nokto pasis, kaj ili iris por ripozi, aŭ kio tiel ŝajnis, ĝis ili estis vekataj, tre frue matene, de la sono de trumpeto sonanta tute ĉirkaŭ la arbara bordo de la rivero. La kavaliroj kaj Sigurdo leviĝis kaj eliris el la dometo, konante ke la trumpeto estas amika; kaj baldaŭ ilin renkontis bando de tute armitaj kavaliroj, kiuj vidante ilin haltigis.

“Via Reĝa Moŝto, Olafo,” diris ilia ĉefo, maljuna, blankhara kavaliro, “dank’ al Dio! ke ni estas trovinta vin! Kiam ni atingis la palacon, lastan nokton, vin perdinte antaŭe, nin atendis ambasadoroj, alportantaj deklarojn de milito de la tri dukoj kaj lia reĝa moŝto Boraco; tial nun mi petegas vin, ke vi tuj reiru! Tute ĉirkaŭe por viroj mi estas sendinta, sed tempo urĝas, kaj estas kredinda raporto ke la reĝo Boraco jam komencis sian marŝon al la ebenaĵo; rilate al la tri dukoj (kiujn konsternigu la Sinjoro!), la armeo de Lia Grafa Moŝto, Hugo, respondos pri ili, almenaŭ por deteni ilin ĝis kiam ni estas batintaj la reĝon Boracon; sed pro li ni devas marŝi tuj, se lin ni intencas kapti. Nur venu, Reĝo Olafo, kaj ĉio estos bona.”

Tiam Sigurdo surgenuiĝis antaŭ la Reĝo, dum tiu staris kun ekbrilantaj okuloj kaj ekruĝigantaj vangoj, pensante kiel la malamikoj de Dio estis rapidantaj al sia pereco; tamen, spite lia ĝojo, li sodiris vidi Gerton, eble por la lasta fojo; ĉar ŝi ne ĉeestas, nek eĉ je la voko de Sigurdo.

Tial la Reĝo ridetis malgaje, kiam Sigurdo senkulpigis ŝin, dirante ke ŝi timas tiel grandan viron kiel la Reĝo; li ne povas sin deteni de la deziro ke ŝi lin amu, eĉ kvankam, kiel li diris al si mem, li intencas ŝin fordoni; li tute ne povis

konfesi kian al si diferencon ŝia amo povus fari.

Tiam li volis doni al Sigurdo donacojn de mono kaj juveloj, sed Sigurdo ne volis preni ilin; nur, fine, estante devigita, li prenis la ponardon de la Reĝo kies tenilo estis kurioze ellaborita.

Tiam ili ĉiuj forrajdis kune, Barulfo, la maljuna viro, flanke al la Reĝo, kaj avide parolante kun li rilate al la venontaj militoj; sed Luknaro malantaŭeniĝis kaj diris al iu nenian vorton.

La Rajdo de Luknaro.

Tiam, dum kelkaj tagoj, ĉiu viro laboris kiel eble plej bone por tio, ke li povu iri, kiel li devas, renkonte al la invadantoj; ankoraŭ dum la tuta laboro, Luknaro ŝajnis tre maltrankvila; sed la Reĝo estis ekstere trankvila kaj gaja, malgraŭ kia ajn pasio penegus lin feribgi.

Sed unu tagon, dum li ripozis, klinante el fenestro de la palaco, kiu estis preskaŭ kaŝata per la amasigita jasmeno kaj klemato, ĉevalhufojn li aŭdis, kaj tuj vidis Luknaron, lia flavpala vizaĝo entirata en malrideto de avideco, sur bona ĉevalo, malpeze armata, ĵus forrajdonta. Olafo bone scias kien.

La koron de Olafo trapikis akra ekdoloro; li sin sentis kapturita kaj konfuza; tra la klemataj trunketoj kaj torditaj kreskteniloj, tra la leviĝanta de sia koro nebuleto, li neklare vidis Luknaron, dum tiu suprentiras sin, levas sian bridmanon, kaj kliniĝas antaŭen, dum sia ĉevalo galopante eksaltadas; li sin sentis malsana, liaj fortaj manoj tremis, kaj tra la turniĝado de lia cerbo kaj la zumado en liaj oreloj li aŭdis sin mem ek-krii, "Bonan prosperon, Siro Luknaro, por via amindumado!" Tio estis sufiĉa; lia koro malleviĝis, kaj lia pasio dum momento malvarmiĝis, kiam li vidas kiel terure la vizaĝo de Luknaro ŝanĝiĝas ĉe la bone komprenataj vortoj; tiel maltrankvila kiel ĝi estis, kia ĝi estas nun, kiam subite la tuta konscienco de la homo aperas sur tiu malgranda tabulo el argilo—lia vizaĝo?

Tiu turniĝis sian ĉevalon kaj rapide rajdis returnen. Olafo lin atendis tie, apenaŭ sciante tion, kion li faras, en la

komenco; tamen, en mallonga tempo, io, pri venonta morto pensoj eble, firmigas sian cerbon kaj retenas sian pasion; li aŭdis baldaŭ la rapidajn piedsonojn de iu paŝeganta, kaj trankvile paŝis al la pordo, kie li renkontis Luknaron, kun liaj dentoj fiksitaj, liaj lipoj iomete malfermitaj, por tio, ke lia malfacile tirata spirado lin ne sufoku, liaj nigraj okuloj fiksitaj antaŭen kaj brilantaj malride de sub liaj pezaj brovoj, similaj al veterŝirmilaj tegmentoj.

Olafo lin prenis ĉe la brako, kaj lin forte manpremigi; sed tiu ĝin perforte fortiris, kaj sin ĵetis malsupren antaŭ la piedoj de Olafo.

"Reĝo Olafo," li pasie diris, "mi ne iros, mi do restos tie ĉi, se vi min tiamaniere rigardas—per via larĝa, blanka frunto kaj oraj hartufoj—vi! Mi mortos tie ĉi, mi ne povos vivi ĝis kiam mi la malamikon renkontos!"

Olafo kliniĝis por lin levi, sed tiu sin tiris pli malantaŭe de li, tiam, ankoraŭ genufleksante, diris:

"Nenia vorto—ankoraŭ, Reĝo, el vi. Ĉu ne estis sufiĉe, Olafo, ke vi zorgis por mi kaj min amis dum la tagoj antaŭ vi fariĝis Reĝo—min, kiu estis soleca, nekонтenta viro, nigra loketo sur klara blankeco de la plej amanta popolo en la mondo? Ĉu ne estis sufiĉe ke, en la tago kiam la tuta popolo kriegis por Olafo, lin nomante la plej saĝa kaj plej bona, vi, kun la krono ankoraŭ sur via kapo, la sankta oleo ne seka tie, min prenis je la mano kaj diris al ĉiuj el la kavaliroj kaj la tuta popolo, kiujn vi tiel multe amis, kiujn mi (min helpu Dio!) ne amas: 'Jen Luknaro, mia amiko, kiu donis al mi la tutan saĝon kiun mi iam havis?' Ho, Reĝo! se vi min estus rigardinta en tiu momento, kaj estus vidinta, eĉ tiam, miajn rondtordantajn lipojn dirantajn al mia perfida koro, 'Mi estas tiom pli saĝa ol tiuj ĉi nesaĝuloj!' Sed viaj klaraj okuloj nur vidis rekte antaŭen, ekrigardante super la kapoj de la popolo kiu estis kara al vi, malestimata de mi. Ĉu ne estis sufiĉe, Reĝo Olafo, ke vi, dum la tagoj pasis, ankoraŭ min tenante la plej proksima al vi, ankoraŭ min demandante pri ĉio, komencus degeligi mian malmolan koron, skui mian kredon en la sen-

fideleco de la filoj de Adamo? Ĉu ne estis tiuj ĉi aferoj sufiĉaj, ke vi ankaŭ, antaŭ ĉio trovante pretekstojn, eĉ al via propra koro, por malbonigi la noblecon de via ofero, fordonus al mi vian amon, tute ne kiel mi nun faras al vi, bruege, sed trankvile, vorton ne parolante; tiam, poste, kiam vi vidis kun kia malnobla avido mi penis kapti la forlasitan de vi amon, timante terurajn aferojn por mia mizerega animo, se tiu ĉi daŭrigas, min haltigus, simile al mia protektanta anĝelo, ĵus kiam mi estis forrampanta simile al ŝtelisto en la nokto, kaj eble nun —min helpu Dio! —min helpu Dio! —eble eĉ min devigus fari unu aferon, dum la tuta daŭrado de mia vivo, kiu estas bona en Liaj okuloj por esti farinta.”

Tiam, dum li tie surgenuiĝis, simile al homo antaŭ Dio, la Reĝo malrapide parolis, kun humila vizaĝo vere, kaj larmeme, sed preskaŭ ridetante, ĉar ĉiuj aferoj ŝajnis tiel klaraj en la momento de profeta vidaĵo.

“Kara kavaliro, viaj vortoj al mi ŝajnas kiel maldolĉa satiro; ĉar mi vin ĵus ne reenvokis por via saviĝo, sed pro tio, ke mia egoista pasio (pensu pri egoista reĝo, Luknaro, kia mizero!) mia pasio min forportis. Ho, pardonu min! Ĉar vere mi deziras ke vi havu ŝin; pensu do kiel multe da zorgoj, kaj ĝojoj ankaŭ, estas prizorgante tiun ĉi popolon, kiun al mi donis Dio; mi estas certa ke mi ne estos longatempe tute malfeliĉa, kio ajn okazos. Iafoje, eble, kiam mi estas laca, jen en la silenta nokto, jen en la mortanta aŭtuno, mi havos pensojn pri ŝi; sed ili neniam estos netolereblaj, ĉar nenia potenco, tere aŭ ĉiele, povas malhelpi ke mi amu ŝin. Estos ja nenia honto por vi, Luknaro; ĉu vi ne memoras kiel, en la pasintaj tagoj, tiam, kiam pri tiu ĉi afero ni paroladis, vi ofte diris (en kio eĉ tiam mi kun vi aŭenaŭ konsentis) ke la amo de viro al virino devas antaŭiri ĉion, antaŭ tuta amikeco, tuta devo, tuta honoro? Tiel vi pensis tiam; ĉu vi povas dubi nun?” Li ĉesis, kaj ne diris plu dum iom da tempo, tiam parolis ŝanceliĝe:

“Kaj tamen, kaj tamen —ĉu ni ne faras simile al la homoj, kiuj, kiel oni diras, kalkulas sen ilia mastro? Kion diros

Gerto? Ĉu ni ne devas scii pri tio, antaŭ ol tiu ĉi granda batalo estos batalita, el kiu, eble, nek unu nek alia de ni revenos viva? Kaj morgaŭ ni marŝos, kaj mi ne devas forlasi la konsilantaron aŭ mian laboron tie ĉi; tial, kara Luknaro, mi vin petegas, je via lojaleco, ke vi ree sursaltu kaj tuj forraĵdu al la dometo, kaj metu ŝin ĉu ŝi —vin amas —kaj ĉu —ĉu —Luknaro, ni eble estas proksime al la morto, kio ajn okazos, ni devas esti fratoj —tial, Dio favoru vin, en via amindumado.”

Luknaro estis leviĝinta dum la Reĝo parolis, kaj staris antaŭ li, kun kapo mallevita supren sur lia brusto, ĝis tiu ĉesis, tiam levis sian radilumatan nun de speco de ĝojo vizaĝon al la vizaĝo de Olafo; neniam vorton li parolis, kvazaŭ tiu ĝojo, aŭ io alia, konfuza kaj rapidanta, kio apartenis al ĝi, estis tro granda por li, sed, fleksante, kisis la manon de la Reĝo, kaj foriris.

Tiam Olafo ree kliniĝis el la fenestro kaj lin denove rigardadis preteriri rapide, ĝis la sono de ĉevalhufoj formortis; tiam li sin direktis al la konsilanejo, pensante:

“Lia vizaĝo ne estas simila al la vizaĝo de viro, kiu iras por fari tion, kion li opinias malbona; mi timas ke li ne iros kiel mia ambasadoro —ne, ĉu mi ja timas? Tamen, certe, tio estus la plej bona maniero prosperigi sian propran amindumadon. Ho, Gerto! Gerto! eble la glavo tranĉos tiun ĉi ligotiberon, nun tiel firme volvitan; ankoraŭ mi ne preĝos por tio, nur ke Luknaro vivu.”

Tiam tuj li estis en la mezo de la grandsinjoroj. Ho, por Luknaro kia laca rajdo tiu estis! Estis frue matene kiam li ekiris, tute tagmeze kiam li ekiris kondukilojn ĉe la pordo de la dometo; kaj dum la suno leviĝis pli alte, tiu ĝojo, kiun en la komenco li havis ĉe lia nobla ago, de lia vizaĝo malaperis, eĉ kiel la roso de la vizaĝo de la herbejo, kaj kiam li desaltis ĉe tiu dono de Sigurdo, jen lia vizaĝo estis malĝojega kaj kadavra.

(Daŭrigota)

ĈIO PRO LA LIBROJ.

El Angla lingvo tradukis. *B. F. Schubert*,
Washington.

ANTAŬ jam longe vivadis sanktulo kaj lia disciplo proksime de vilaĝo apud la montaro himalaja. Li posedis aregon da libroj kiuj entenis multe da perloj grandvaloraj je vereco kaj saĝeco. Kiam ajn la krepusko alproksimiĝis vesperon post vespero, la vilaĝanoj laŭkutime kunvenis je la kverko multnombra apud la kabano del sanktulo por aŭskulti la vortojn sanktajn, por riĉigi sian animon kaj pasiĝi sian vivon paceme kaj ĝojege. Unu tagon li kunvokis la vilaĝanojn kaj priparolis sian intencon ekfari longedaŭran pilgrimadon por viziti ĉiujn lokojn sanktajn en la lando. Li petegis ilin ĉiam esti afablaj al sia juna disciplo kiun li lasas kiel provizora anstataŭulo, kaj petis ilin kunveni, laŭkutime, ĉiuvespere, por aŭdi liajn klarigojn de la Sankta Skribo. Plena je amo kaj malĝojo ĉiuj el ili promesis plenumi la petojn. Dominante li benon al li kaj lin peteginte protekti la librojn sanktajn kaj rarajn kontraŭ la atakoj de la musoj, li adiaŭdiras la disciplon kaj foriras.

Estane sindona kaj obeema, la disciplo paigis sendorme la noktojn kaj ekbatis de tempo al tempo inter la libroj por fortmigi la musojn kiuj ĉiutempe kaŭzis multe la difektaĵoj en ili. Multofte li sentis sin tiel laca kaj dormema en la sekvinta tago ke li ne povis sin dediĉi al preĝo kaj studado. Por malpezigiliajn devojn, la vilaĝanoj alportis katonkiu liberigus la lokon de la musoj, por keli havu la pacon del animo. Ne longe post la alveno de la kato la disciplo re ekĉagreniĝis pro manko de lakto por nuri la katon. Ekvidinte kaj pripensinte la ŝajne seneliran situacion, la vilaĝanoj decidis venigi bovinon por provizi la akton por la kato kiu protektis la libroj valorajn de la sanktulo.

La juna disciplo diligente prizorgis la bovinon. Tio ĉi okupis multe da tempo kaj pro tio li tre ofte ne povis sin pretigi klariĝi kaj legi al la vilaĝanoj kiuj kun-

venis por aŭdi la sanktajn vortojn. Estas ja fakto, la vilaĝanoj decidis ĉe si mem, ke la disciplo estas trookupata prizorgi la bovinon. Ni sendu al li la Brahman virgulinon por ke ŝi malpezigu liajn devojn kaj ebligu lin plimulte sin dediĉi legi el la Sankta Skribo. Je la alveno de la Brahma virgulino la devoj de la disciplo estis multe malpliigitaj, sed samtempe ĝistiam tute nekonata emocio ekmovis tutan lian estaĵon. Iom post iom la eksento de l'amo lumigis la korojn de la du, kaj pli kaj pli ili interaltiriĝis. La vilaĝanoj ne povis ne ekvidi la grandan aliformiĝon en la tuta vivo kaj sintenado de la juna disciplo. Pripensinte la tutan aferon, ili decidis, post interkonsiliĝo, ke estas plej bonmaniere edzece kunigi la virgulinon kaj la disciplon. Je la ĉeesto de la tuta vilaĝanaro ili estis edzigitaj por la ĝojego de ĉiuj.

Du jarojn poste la sanktulo ree alvenis hejmen. Li multe miregis ekvidi belegan domon en la loko de la eta kabano, kaj la enloĝanton portanta etan infanon sur siaj brakoj. Kiam li ekvidis la sanktulon, tutaj liaj timoj je la rompiĝo de la sanktaj promesoj ekstaris antaŭ la konscienco de la disciplo kaj, sin ŝetante je la piedoj de la majstro, li diris: "Ĉio nur okazis por protekti la sanktajn librojn, majstro mia!" Ekkomprenante la tutan situacion, anstataŭ riproĉi la disciplon, li benadis la geedzojn feliĉajn, kaj solene admonis ilin pasigadi kunvivadon idealan.

PRI KIUJ ONI RIDIS.

LA pasinto jaro estis plena je satiro, sarkasmo kaj ŝercoj — komikaj okazoj en la tuta mondo — Ameriko prenis la premion pro ridanaj okazoj.

Ja, en la jaro 1909 okazis multe da aferoj, pri kiuj oni havis ion por ridi.

Kaj tie ĉi mi ne devas rakonti al la legantoj pri tia ŝerco: ekzemple, kiel Sinjoro Kuk ekludis al la mondo; tion ja ĉiu scias.

Por tiuj, kiuj interesiĝas plej multe pri la ŝercaj kaj humoraj flankoj de la vivo, la jaro 1909 estis unu longa ŝerca ĉapitro.

La ridaĵoj komenciĝis en Januaro. En la nomata monato en la ŝtato Nov-Jersio (New Jersey) ekdisvastiĝis rakontoj pri

"diablo," kiu sin ĉirkaŭportis ĉirkaŭ diversaj lokoj de la ŝtato. Negroj ĵuris, ke ili vidis lin per "siaj propraj okuloj." Servistinoj priskribis al siaj mastrinoj kiel "li" ŝajnas. Ĉiuj maljunulinoj unu al la alia rakontis timigajn historiojn pri "li."

Kelkaj deklaris, ke ili "vidis lin tre bone"; kaj ke "li" havas du grandajn nigrajn flugilojn.

Aliaj ekrimarkis sur "li" paron da kornoj tiel altaj, kiel telegrafaj stangoj.

Fine oni trovis "la diablon" malviva en arbaro. Tio estis unika simia speco, kiu estas maloftaĵo en tiuj lokoj; kaj kiu forkuris el ia bestejo.

Ĝin la bona Nov Jersiaj ŝtatanoj kredis esti "la malbonulo, la diablo."

* * *

Je Februaro oni sciigis en Parizo pri romano, kiu donis al cinikuloj kaj sarkasmoj sufiĉe da materialo por ŝercoj kaj spritaĵoj.

Kvardek jarojn antaŭe juna rekruto devis foriri al la milito. Sekrete li amis unu knabinon. Antaŭ ol sia forveturo li deziris sciigi ĉu la knabino ankaŭ amas lin, tial li alsendis al ŝi bukedon da floroj; kaj en la florojn li enmetis bileton kun la jena surskribo: "Se vi amas min, kiel signo de tio portu hodiaŭ vespere tiun ĉi bukedon."

La knabino, ricevinte la bukedon, ne rimarkis la enfermitan bileton, kaj tial ŝi formetis la bukedon ien. Poste kiam la floroj velkiĝis, ŝi enmetis la bukedon inter la paĝojn de granda libro.

La jaroj flugadis. Unu tagon je la komenco de Februaro, ĉe amuzejo en Parizo renkontiĝis grizhara generalo kaj maljuna sinjorino, kiuj estis konataj unu al la alia de siaj junaj jaroj. Li rakontis al ŝi pri la diversaj gravaj okazintaĵoj, kiuj okazis kun li de la tempo de kiam li forveturis al la milito antaŭ kvardek jaroj.

"Kaj kia estas la kaŭzo, ke vi neniam edziĝis?" "Vi, sinjorino, estas la kaŭzo de tio. Se vi donus al mi la signon, pri kiu mi skribis sur la bileton en mia bukedo . . ."

La sinjorino iris hejmen. Ŝi malfermis la libron; kaj elfalis la kadukaj folietoj de la bukedo. Ankaŭ elfalis la flaviĝinta peceto da papero. Tion, kio estis skribita tie, estis facile tralegi.

Ree kunrenkontis la generalo kun lia malnova amatino. Kaj ĉar ŝi estis vidvino, ili decidis, ke ankaŭ nun ne estas tro malfrue; kaj ili fariĝis geedzoj.

* * *

Dum la sama monato eminenta londona gazeto sciigis, ke oni eltrovis aŭ malkovris en Londono maljunan juĝiston, kiu neniam en sia vivo uzis telefonon; kaj kiu deklaris, ke li neniel povas kompreni la utilecon de ĝi. Ĝis dek jaroj antaŭ, li tute ne kredis, ke ekzistas tia objekto kiel telefono en la mondo. Sed kiel enlasta tempo sin trovas tia instrumento ĉe la kortumejo mem, kaj kiel li mem vidis, ke la kortumeja helpanto parolis mute da fojoj per ĝi, li nun kredas, ke ĝi ja ekzistas; sed al kio ĝi taŭgas, li ne klare envidas. Pitsburga paroĥestro povus ja doni al li respondon pri ĝi. Tiu ĉi ekleziulo havis inter siaj paroĥanoj multajn mutulojn kaj duonmutulojn; kaj ĉar ili ne povis aŭskulti liajn predikojn, sidinte en la preĝejo, ili dormetadis. Nu al la pastro alvenis bona ideo: Li afiksigus telefonojn al la seĝoj en la preĝejo, por ke la mutuloj povu aŭskulti, kion li parolis.

* * *

En Filidelfio edzo procesigis sian edzinon al eksedzigo, kulpiginte ŝin, ke ŝi havas spiriton kiel "amanton," kun kiu ŝi ofte havas rendezuojn. Tiu ĉi sinito, la kulpiganto plendis, tute detruu lian feliĉan familivivon. Lia edzino estas tute sindonanta al la spirito; kaj pri li, la leĝa edzo, ŝi entute ne zorgas. Plie, ŝi eĉ ne hontas rakonti al siaj najbaroj pri la amindumaj aferoj, kiujn ŝi haas kun sia plej bona, plej ĉarma, plej sĝa anĝelo, la spirito.

Iu artisto ankaŭ plendis, ke ĉefa malviva lia amatino, ne lasos lin tunkvila. Kaj ĵaluza ŝi estas—Dio kompan! Ĉiun fojon, kiam li pentras pentraĵon de alia virino, ŝi, la malvivulino, atakada lin

pro ĵaluzo, kaj disŝiras la pentraĵon! Precipe ŝi koleriĝas, kiam la bildo reprezentas knabinon, kiu estas juna kaj bela.

En Kalamazuo homo freniziĝis pro veto. Li vetis, ke certa ĉevalo, kiu estis fama pri sia grandeco, pezos ne pli multe ol dekunu centoj da funtoj. Kaj la vetpuno konsistis je tio: Se la ĉevalo pesos unu funton pli multe ol mil kaj cent funtoj, li devas pagi unu fabon kiel vetpuno; du funtojn pli peze—kvar fabojn, kvar funtojn pli peze—dekses fabojn, kaj tiel plu. Ĝi estas la malnova friponaĵo, per kiu oni jam friponis niajn pravojn. Sed la “saĝulo” de Kalamazuo lasis sin delogi en la reton.

Oni pezis la ĉevalon, kaj eltroviĝis, ke ĝi, la ĉevalo, estas kun kelkcentoj da funtoj pli peza ol mil kaj unu cent.

* * *

Iu “elpensisto” petis en Vaŝingtono patenton por elpensaĵo, pri kiu, kiel li certigis, li povos detiri la radiojn de la suno, kaj lumigos ilin je nokto. Kaj li certigis, ke ĝi kostos pli malkare ol gaso kaj eĉ ol kandeloj.

Dua “elpensisto” elpensis tian lampon, en kiu elektraĵvermoj servus kiel brulmaterialo, kiun oni neniam devus renovigi. Kaj el Aŭstrio iu homo alportis maŝineton, kiu, kiel li klarigis, “moviĝos eterne.”

* * *

La gazetoj de Ĉikago sciigis, ke la ŝtelistoj tie organizigis sin je trusto; kaj disdividis la urbon je distriktoj, tiel ke unu ŝtelisto ne konkuros kun alia, sed ĉiu havos sian kvartalon, kien li povos iri ŝteli. Kaj estos malpermesite iri en aliajn kvartalojn, kiuj apartenas al aliaj ŝtelistoj.

* * *

En suda Bruklino oni eltrovis maljunulon, kiu neniam en la daŭro de sia vivo, transveturis al Nov-Jorka, kvankam li konfesis, ke li scias, ke tia urbo ekzistas, kaj ĝi ŝajnas esti ne malproksima de Bruklino.

* * *

En Nebrasko, la leĝfarantoj faris leĝon, ke la litdrapoĵo ĉe la loĝejoj kaj

hoteloj devas havi ne malpli ol naŭ futoj da longeco.

* * *

En Pensilvanio, oni ĉe la leĝdonejo proponis per bileto, ke estu permesite doni al redaktoro survangon, se li kalumnias iun en sia gazeto.

* * *

En Jerzvilio, ŝtato Ilinojso, oni eltrovis viron, kiu estis tute freŝa kaj sana, sed kiu kuŝadis, je la daŭro de la lastaj dek jaroj, en la lito. Kaj, kiam oni demandis de li klarigon, li respondis: Kio estus la profito de la ekleviĝo? Oni ja devas iele rekuŝiĝi!

* * *

En Nov-Jorko oni eltrovis virinon, kiu edziniĝis je la jaro mil okcent naŭa, kiam ŝi estis nur naŭjara; kaj kiu, en la daŭro de sia longa vivo enterigis ok edzojn. Mallonge, estis sufiĉe por ridi en la pasinta jaro.

—El la ĵurnalo *Vorwaerts* tradukis *Mozeso Levin*.

LA BARBIRO DE BAGDADO

EN LA daŭro de la regado de la Granda Kalifo, loĝis en la urbo Bagdado fama barbiro je la nomo Alio. Li estis multe laŭdata pro sia firma mano, kaj li povis razi kapon, aŭ tondi barbon aŭ vangharojn kun siaj okuloj blindigitaj. Ne estis elegantulo en Bagdado kiu ne dungis lin, kaj li havis tiom da laborafero ke fine li tre fieriĝis kaj samtempe treege malĝentiliĝis.

La fajroligno ĉiam estis nesufiĉa ĉe Bagdado, kaj unu tagon okazis ke malriĉa arbohakisto nesciante la karakteron de Alio, haltis ĉe lia barbirojo por vendi al li ŝarĝon da ligno kiun li ĵus estis alportinta de distanco sur sia azeno. Alio tuj oferis al li difinitan monsumon “por ĉiom de la ligno kiu estas sur la azeno.” La arbohakisto akceptis la proponon, senŝarĝis sian beston, kaj postulis la monon.

“Ankoraŭ vi ne donis al mi ĉiom de la ligno,” diris la barbiro; “mi devas havi ankaŭ vian lignan ŝarĝselon: tia estis nia kontrakto.”

"Kiel!" ekkriis la alia kun grandega miro; "kiu ajn aŭdis pri tia kontrakto! Estas tute neeble."

Sed la tirana barbiro insistis, kaj post multaj vortoj li ekkaptis la ŝargŝelon kune kun la tuta ŝargŝo, kaj forsendis la kompatindan kamparanon en stato de la plej granda maltrankvileco. La arbohakisto tuj alkuris al la Kado kaj al li rakontis sian plendindaĵon, sed la Kado estis unu el la klientoj de la barbiro, kaj rifuzis aŭskulti al la plendo. Tiam la malfeliĉulo iris al pli alta juĝisto kiu ankaŭ favoris Alion, kaj kiu primokis pri la rakonto. Tute malĝojigite la kamparano ne perdis la kuraĝon, sed tuj dungis skribiston por ke li skribigu pet-skribon al la Kalifo mem. La tujeco de la Kalifo, rilate al la legado de petskriboj, estas ĉiesciata, kaj ne estis longtempe antaŭ ol la arbohakisto estis ordonata ĉeesti ĉe la trono de la Kalifo.

Kiam la petanto alproksimiĝis al la Kalifo li surgenuiĝis kaj kisis la teron; tiam faldante la brakojn antaŭ si, la manojn kovritajn per la manikoj de lia mantelo, kaj siajn piedojn proksimajn unu de alia, li atendis la decidon pri sia proceso.

"Amiko," diris la Kalifo, "la barbiro havas vortojn siaflanke; vi havas la justecon viaflanke. La leĝo ĉevas esti difinata per vortoj, kaj kontraktoj ĉevas esti farataj per vortoj. La leĝo devas havi sian rajton aŭ ĝi estas nenio; kaj do kontraktoj devas esti plenumataj aŭ ne estus ia bona fido inter homo kaj homo. Tial la barbiro devas teni ĉiom de sia fajroligno, sed—"

Tiam alvokante la arbohakiston apude la Kalifo paroletis en lian orelon, kaj forsendis lin tute kontentigitan. La arbohakisto farinte salutegon prenis sian azenon per la kolbrido kaj reiris hejme.

Post kelkaj tagoj li aliris al la barbiro kvazaŭ nenio inter ili antaŭe okazis, petante ke li mem kaj lia kunulo de la kamparo povu ĝui la manlertecon de tia fama razisto. Ili rapide interkompreniĝis pri la prezo de la du razadoj, kaj la barbiro komencis sian taskon je la kam-

parano. Kiam la barbo de tiu estis razita taŭge Alio demandis kie estas lia kunulo.

"Li staras ĵus ekstere," respondis la arbohakisto; "li envenos tuj." Samtempe li iris eksteren, kaj enkondukis sian azenon per la kolbrido. "Jen mia kunulo! Razu lin."

"Lin razi!" akrekriis la barbiro; "ĉu ne estas sufiĉe ke mi malnobligu min tuŝante vin mem, sed plie vi insultas min petante ke mi razu vian azenon! For de tie ĉi!"

La arbohakisto tuj alkuris al la Kalifo kaj rakontis la cirkonstancon.

"Alkonduku Alion kaj liajn razilojn al mi tuj," ekkriis la Kalifo al unu el siaj oficiroj, kaj en la daŭro de dek minutoj la barbiro staris apud la juĝisto.

"Kial vi rifuzas razi la kunulon de tiu ĉi viro," demandis la Kalifo al la barbiro; "ĉu ne estis tio via interkompreniĝo?"

Alio kisante la teron respondis, "Estas vere, ho Kalifo, ke tio estis nia interkompreniĝo, sed kiu ajn antaŭe faris kunulon je azeno?"

"Sufiĉe vere," diris la Kalifo, "sed ankaŭ kiu ajn antaŭe pensis postuli ke la ŝargŝelo estu enkalkulata en ŝargŝo da fajroligno? Ne, ne, plenumu vian kontrakton."

Tiel la barbiro devis prepari grandan kvanton da sapo, sapumi la azenon de la kapo al la piedoj, kaj razi lin en la ĉeestado de la Kalifo kaj de la tuta korteganaro, dum la apudstarantoj mokis kaj humiligis la malfeliĉan raziston.

La malriĉa arbohakisto tiam estis forsendata portante mondonacon, kaj la tuta Bagdado eĥis la historion, kaj laŭdis la justecon de la Kalifo.

—Sybil E. Bailey.

CAN YOU SOLVE THIS?

WE HAVE received from the *Librairie de l' Esperanto* the following letter pertaining to the rebus. Every Esperantist should write to the publishers of *Pages Folles* at the address given, asking for further information.

Amerika Esperantisto:

Ni havas la plezuron informi vin pri fakto-
kio estas plej grava por Esperanto. Franca
humora gazeto, "Pages Folles," eldonata en
Paris kaj tre konata en Franclando ĵus komen-
cis la publikigon de rebusoj en Esperanto.

Ni sendas al vi, kun tiu letero, ekzemplerojn de la numero kiu enhavas la unuan rebuson. Bonvolu rimarki kaj sciigi al viaj legantoj, ke la gazeto "Pages Folles" daŭrigos publikigi ĉiuspecajn konkursojn en Esperanto, kun multvaloraj premioj, nur se ĝi ricevos por tiu unua provo sufiĉan nombron da respondoj.

Ni do esperas, ke la Esperantistoj de la tuta mondo nin subtenos kaj ni energie petas ilin partopreni tiun unuan konkurson internacian.

Ni donas al vi ĉi-sube la tradukon de la avizo presita de la Redakcio kun la unua rebuso kaj petas vin ankaŭ komuniki ĝin al viaj legantoj:

Ĉu ni baldaŭ vidos realiĝi la grandan kaj belan revon pri lingvo internacia? La demando havas gravecon ĉefan kaj tujan. Ĉefan, ĉar lingvo internacia forigos multajn malkompreniĝojn inter la diversaj civilizitaj nacioj de l'mondo. Tujan, ĉar la junaj generacioj povos eviti, de nun, se la afero sukcesos, la lernadon de multaj lingvoj. Ilia havo de scioj, pli malpeza en tiu rilato, pliriĉiĝos en alia.

Sed ĉu la paciencaj penoj de la protagon-
istoj de lingvo internacia vere estas baldaŭ
sukcesontaj? Ĉu la movado restas reale tiel
granda kiel oni pretendas? Ni volis fari ek-
sperimenton.

Por tio, ni elektis Esperanton, ĉar ĝi estas el ĉiuj projektoj prezentitaj dum la lastaj jaroj, tiu kiu kunigis plej multe da adeptoj. Ŝajnis al ni utila doni al la esperantistoj okazon kalkuli kiom ili estas.

La provo ne povis estis farata de specialistoj, ĉar ĝi estus konservinta karakteron de labor-
eja eksperimento. Ni deziras publikan eksperi-
menton, kaj donis al ĝi formon de rebuso. Por
kuraĝigi la serĉantojn, bela serio de premioj
estas difinita por la gajnontoj. La serio daŭros
dum ses semajnoj (ses numeroj de "Pages
Folles").

Oni nur bezonas deĉifri la rebuson ĉi-sube donitan kaj tiuj kiuj aperos en la kvin venontaj numeroj. Tiuj rebusoj formas sentencajn frazojn. Iom da studo kaj meza kono de Esperanto sufiĉos por ilin diveni. Ni konstatos senpartie kiom da esperantistoj estos partoprenintaj la konkurson. Ni do forte konsilas al la anoj de lingvo internacia, ke ili partoprenu, eĉ se ili povas solvi nur unu el la donitaj problemoj.

Estas samtempe amuzajo kaj publika manifestacio, kiun ni organizas por ili, kaj ni aldonos, por fini, ke la rebusoj estas verkitaj de unu el la plej eminentaj esperantistoj.

Ni tre petas la konkurantojn, ke ili sendu siajn solvojn nur post la apero de la sesa kaj lasta rebuso. Ni donos, je tiu momento, informojn pri la templimo kaj sendmaniero de la solvoj."

LA SANKTA AFERO

ARTHUR BAKER

INTERPAROLIS pri la propagando de Esperanto viroj—predikisto, kuracisto, redaktisto, komercisto. “Jes,” diris la komercisto, “mi konfesos, ke la propagando de internacia lingvo estas tio, kion vi nomas ideala. Sed ĉar ni vivas en preskaŭ pure komerca epoko, ĉio devas havi komercan bazon.”

“Sed,” protestas la predikisto, “vi tro insistas je via propra vidpunkto. Vi vivas en komerca mondo, la redaktisto vivas en pensada kaj filozofia mondo, kuracisto vivas en mondo de naskado kaj mortado, de malsaniĝo kaj resaniĝo, dum mi vivas en mondo la plej grava, la mondo de spiritaj aferoj; sed ĉiu el ni vidas laŭ sia propra vidpunkto.”

“Tute prave!” enmetis la kuracisto. “Por mi mem, mi tute ne povas toleri la ideon de komercismo rilate al Esperanto. Ni profitus se ni povus elpeli el niaj rangoj ĉiujn kiuj volas el nia pure ideala afero tiri al si monon. Kion pri tio volas diri nia redaktista amiko?”

“Simple ke vi ĉiuj rezonas tro laŭ individua vidpunkto. Vi, Sro. Predikisto, ne volas konfesi ke via spirita afero estas ankaŭ korpa kaj komerca; vi, Sro. Kuracisto, ne volas konfesi, ke via kuracado de homaj korpoj rilatas ankaŭ spiritajn aferojn; kaj Sro. Komercisto povas vidi ke ĉio havas komercan bazon, sed ne povas vidi en sia propra okupo ankaŭ la spiritan kaj idealan.”

Predikisto: Do vi konsentas kun Sro. Komercisto, ke la komerca koto malpurigas nin ĉiujn.

Komercisto: Sed vi ne donas taŭgan respekton al komercismo. Vi priparolas ĝin kvazaŭ ĝi estus peko, kvankam ĝi nur estas okupo.

Redaktisto: Pli akurate, ĝi estas metodo. Dum praaj tagoj la rego estis al la forta brako kaj lerta mano. Nun ĝi estas al la posedanto de fervojo kaj fabrikejo.

Kuracisto: Sed ni ne kritikis fervojon kaj fabrikejon. Ni kritikis la memprofiton, la memamon, kiu estas la ĉefa trajto de la komercismo.

Redaktisto: Sed ĉu memprofito estas efektive pli forta trajto ĉe komercistoj, ol ĉe aliaj?

Predik: Ĉu iu ĝin dubas?

Komerc: Jes, min ĝin dubas, kaj mi opinias, ke ĝi estas persona trajto, kaj ne okupa trajto. Ekzemple, mi ricevas, el mia komercejo, profiton da tri mil dolaroj ĉiujare, dum vi, el via pastraĵo, ricevas—?

Predik: Du mil.

Komerc: Bone, sed se oni petus vin veni al alia loko kaj ricevi kvin mil, kion vi farus?

Predik: Kompreneble mi akceptus, ĉar estus devo al mia familio.

Komerc: Precize; pro la bono de via familio vi serĉas monon, kaj tio estas spirita afero, plej laŭdebla; pro la bono de mia familio mi serĉas monon, kaj tio estas komercaĉa afero, plej mallaŭdinda!

Redakt: Sed vi, Doktoro, viaj manoj estas puraj. Vi tute ne malpurigas ilin per komercismo?

Kurac: Kompreneble mi ne povas kuraci senpage. Mi havas familion, kaj krom tio mi devas aĉeti novajn librojn, partopreni multekostajn kursojn de studado, por ke mi pli bone kuracu. Kaj, kompreneble, la kuracatoj devas pagi. Sed mi tute neas, ke tio estas komercismo. Mi ne metas antaŭ mia oficejo grandan elektran reklamilon. Mi ne publikigas grandegajn anoncojn en la ĵurnaloj.

Redakt: Kaj se vi farus tion, vi perdus viajn plej bonajn klientojn, ĉu ne?

Kurac: Kompreneble.

Redakt: Do estas granda merito en tio, ke vi ne faras tion, kio perdigus al vi grandan monsumon. Vi estas tre lerta, fari virton el tio. Sed vi kaj via edzino apartenas al multaj kluboj, kaj al du eklezioj. Vi kaŝas viajn politikajn opiniojn ĉar ili povus malhelpi vin. Via aŭtomobilo, viaj vestoj, la vestoj, manieroj kaj ĉarmoj de via edzino—ĉio, kion vi

posedas aŭ faras, aŭ ne posedas aŭ ne faras, estas por vi reklamilo, sed, kompreneble, vi ne reklamas!

Komerc: Kaj ĉu iu pretendas, ke Esperanto estas pli sankta afero ol la konservo de bonaj moroj per pastra helpo, aŭ la konservo de sanaj korpoj per kuracado? Ĉu Esperanto, aparten de religio, politiko, kuracado, edukado, savado de ŝipanoj el maro, povas sin tiri kaj diri sanktaĉe: "Mi apartenas al pli alta rango. Mi volas ricevi multe da mono, sed nenion doni. Se verkisto verkas, li verku senpage; se presisto presas, li presu senpage; se leterportisto portas esperantan poŝtkarton li portu ĝin senpage."

Kurac: Sed vi parolas pri la pago de metiistoj, kaj ni intencis nur la ambicion de kelkaj personoj krei metion el Esperanto mem—ekzemple, preni profiton el instruado, vendi propagandilojn, fari lekcionojn por pago, fari akcikompaniojn por komercado je esperantaĵoj, kaj tiel plu.

Komerc: Sed ho, vi naivulo, vi rifuzas por la disvastigado de Esperanto la plej bonan rimedon. Antaŭe militismo kaj sklavismo regis la mondon. Nuntempe, komercismo kaj pagismo ĝin regas. Morgaŭ, homarismo kaj volonta servismo ĝin regos. Sed ankoraŭ estas hodiaŭ, kaj vi devas fari la hodiaŭan taskon laŭ hodiaŭa metodo. Esperantistoj ne devas forgesi tion, kaj laŭ mia opinio la plimulto el ili ne tion forgesas. Kion vi diras pri tio, Redaktisto? Vi mem propagandas Esperanto laŭ hodiaŭa metodo, kaj eble povas doni sciigon.

Redakt: Mi diras, ke en ĉiuj bonfaroj kaj malbonaj faroj estas miksaĵo de motivoj. Kaj ne ĉia pago estas mona pago. Neniu laboras por io senpage. Foje, la pago estas la laŭdo de homoj; foje, nur la plezuro pro bona ago; foje, la kredo, ke Dio vidos kaj aprobas; foje, ke la ĵurnaloj nin reklamos kaj tiel helpas nin en aliaj aferoj. Sed mia akcikompanio

estas simpla maŝino. Ĝi estas maŝino por la presigo kaj disdonado de ĵurnalo, propagandiloj, libroj, kaj tiel plu. Ĝi ne povas havi ĝojon pro laŭdoj, ĉar ĝi ne aŭdas ilin; nek pro kora bonsento, ĉar ĝi ne havas koron; nek pro favoro de Dio, ĉar ĝi ne scias pri Dio. Ĝi estas maŝino, kaj ĝi manĝas monon same kiel vapormaŝino konsumas karbon. Se oni donas al ĝi sufiĉe, ĝi multon faras; se nesuĉe, ĝi ne povas funkcii.

Komerc: Sed pardonu—ni ankoraŭ ne trafis ĝuste la celon. Antaŭ kelkaj monatoj (dum Januaro, 1910, se mi ne forgesas) vi publikigis en via ĵurnalo kvarpaĝan ruĝan folion, en kiu vi diris, ke sentuja pligrandigo de intereso pri la laboroj de via maŝino, ĝi devus halti tute sian laboron. Nu, ni bone scias, ke centoj da Esperantistoj amas *Amerika Esperantisto*, kaj treege bedaŭrus ĝian morton. Sed mi volas ke vi diru, ĉu ĝi eliris el la embaraso per la helpo de tiuj, kiuj ne volas pensi pri mono kaj Esperanto en sama tago, aŭ per tiuj, kiuj pli bone komprenas ke komerca afero estas respektinda kaj necesa, ĉe ĉe Esperanto?

Redakt: Tio estas facile respondebla—nia ĵurnalo nun vivas kaj funkciadas per la faroj de kvar personoj, kaj el ili neniuj, se mi dirus la nomojn, estus rekoncible kiel "eminenta Esperantisto." Sed ili faris la plej bonan laboron; ni dankas tiujn, kiuj faras paroladojn; ni dankas tiujn kiuj varbas abonojn; kaj tiujn, kiuj sendas manuskriptojn; sed venis la tempo kiam sole mono, kaj iom multe da mono, povis daŭrigi nian laboron. Kaj tion alportis kvar nekonataj esperantistoj.

Predik: Sed via ĵurnalo ofte enuigas nin, ĝi tiom parolas pri mono pli ol pri la Fundamento.

Redakt: Kaj same viaj predikoj pli parolas pri mono, ol pri la morto de Jesuo, kaj same oni kritikas vin. Sed estas kiel diras la Komercisto, ĉio taŭga devas havi fincan bazon.

FOR BEGINNERS

AJ, EJ, OJ, UJ

THERE are many Americans to whom these innocent combinations of letters seem difficult, solely because they are unfamiliar in form. If the reader will follow carefully this analysis he need never after have the slightest trouble with his pronunciation of *aj*, *ej*, *oj*, *uj*. In the first place, let us, because this combination is more familiar to our ears and eyes, use the letter *y*, and place it *before* the vowel. Get your mouth shaped to pronounce *yet*, but hold it in shape for *y* and make a noise with your larynx. The sound you get is long *e*—*ee*, *ee*, *ee*.

Make this sound, following it with short *e*, and *a*, *o*, *u*: *ee-ah*, *ee-eh*, *ee-oh*, *ee-oo*!

Now shorten it a little, and you have: *i-ah*, *i-eh*, *i-oh*, *i-oo*!

Now shorten it still more and you get: *yah*, *yeh*, *yoh*, *yoo*!

Follow the same proceeding, but reverse the position of the troublesome half-vowel, half-consonant:

First you have: *ah-ee*, *eh-ee*, *oh-ee*, *oo-ee*!

Shorten it a little and they are: *ah-i*, *eh-i*, *oh-i*, *oo-i*.

Shorten them still more and blend together, and the sounds are *ahy*, *ehy*, *ohy*, *ooy*, as in "why," "way," "toy," for the first three, but the last is not found in English. Yet it is formed exactly like the others and is just as simple, except that the initial letter is *u* instead of *a*, *e*, or *o*.

Now pronounce a list of words like these: *palaj*, *plej*, *domoj*, *tuj*.

Say them twenty times or more, giving the *j* exactly the same sound after *u* as after the other vowels. Isn't it simple? And aren't you ashamed that you ever thought it difficult, and tried to say *too-yuh* or *tee-wee* instead of just *tooy*?

WHAT ABOUT "ONIES"?

I wish to suggest the use of *onies* in cases of need, as it seems to me there is a really logical demand for such a word. Example: *Onies unua devo estas al la patrujo*. What do you think of such usage?—L. B.

Answer.—The objection to the use of *onies* would be that it is irregular in form. The writer lets the English "one's" suggest the word, while the logical and regular Esperanto possessive would be *onia*. There can be no valid objection to the use of *onia* for possessive and *onin* for accusative. Dr. Zamenhof says that the reason he has not used them is that such use is uncommon in the national languages and would possibly offend the linguistic sense of many people. There is certainly no rule against their use, and if there were it would be a void rule because it runs counter to logic and common sense. We have analogous forms in English: "One's work is never done"—*onia laboro estas neniam finita*, ordinarily written *oni neniam finas sian laboron*. "Sea bathing helps one greatly"—*marbanado multe sanigas onin*, ordinarily written *marbanado estas tre saniga*. A year or two ago a few people who wished to force their own ideas upon Esperanto made a great commotion by crying that the Esperantists had set up Dr. Zamenhof as their catholic pope and the *Fundamento* as their protestant holy bible. The fact is that Esperanto is the most liberal and flexible language in the world, and any new form may be added by anybody so long as it doesn't conflict with the very simple grammar. But it is unwise to attempt to introduce a new form for which there is no real need. However, when you feel like saying *onia* and *onin*, say them. Then listen to other people using other forms to express the same meaning, and take your choice.

THE LEARNING OF MANY
LANGUAGES

IN view of the present spread of Esperanto and the rapid progress now being made in the science and progress of aviation, the following prediction of Nietzsche, published in 1878, in the volume "Human, all-too Human," is interesting:

The learning of many languages fills the memory with words instead of facts and thoughts, and this is a vessel which, with every person, can only contain a certain limited amount of contents. Therefore the learning of many languages is injudicious, inasmuch as it arouses a belief in the possessing of dexterity, and, as a matter of fact, it lends a kind of delusive importance to social intercourse. It is also indirectly injurious in that it opposes the acquirement of solid knowledge and the intention to win the respect of men in any honest way. Finally it is the axe which is laid to the root of a delicate sense of language in our mother tongue, which thereby is incurably injured and destroyed. The two nations which produced the greatest stylists, the Greeks and the French, learned no foreign languages. But as human intercourse grows more cosmopolitan, and as, for instance, a good merchant in London must now be able to read and write eight languages, the learning of many tongues has certainly become a necessary evil; but which, when finally carried to an extreme, will compel mankind to find a remedy, and in some far-off future there will be a new language, used at first as a language of commerce, then as a language of intellectual intercourse, then for all, as surely as at some time or other there will be aviation. Why else should philology have studied the laws of languages for a whole century, and have estimated the necessary, the valuable and the successful portion of each separate language?

LA LERNADO DE MULTAJ
LINGVOJ

VIDINTE la nuntempa disvastiĝo de Esperanto kaj la rapida progreso nun farata en la scienco kaj praktiko de aerveturado, oni trovas tre interesa la jenan antaŭdiron de Nietzsche, eldonita en la jaro 1878 a, en la libro "Homa, nur tro "Homa":

La lernado de multaj lingvoj plenigas la memoron per vortoj anstataŭ faktoj kaj ideoj, kaj tiu estas ujo, kiu, ĉe ĉiu homo, povas enteni nur ian limigitan kvanton da aĵoj. Tial la lernado de multaj lingvoj estas difektiga pro tio, ke ĝi estigas kredon pri lerteco, kaj, fakte, ĝi pruntos specon de erariga graveco al sociala interkomunikado. Ĝi estas ankaŭ malutila pro tio, ke ĝi malhelpas la akiron de grava scio kaj la intencon gajni la respekton de homoj per honesta rimedo. Fine ĝi estas la hakilo kiu estas almetita al la radiko de delikata lingvosento rilate al nia gepatra lingvo, kiu per tio estas neresanigeble difektata kaj neniigata. La du nacioj kiuj produktis la plej glorajn stilistojn, la greka kaj la franca, lernis nenian fremdajn lingvojn. Sed, ĉar homa interkomunikiĝo necese fariĝas pli kaj pli kosmopolita, kaj ĉar, ekzemple, bona komercisto London'a devus nun esti kompetenta legi kaj skribi ok lingvojn, tial la lernado de multaj lingvoj certe jam fariĝas neevitebla malbona; sed unu kiu, kiam ĝi fine estos trograndigita, devigos la homaron trovi kontraŭvenenon, kaj en ia malproksima estonta tempo fariĝos nova lingvo, uzata unue komerce, tiam kiel intelekta komunikilo, tiam kiel lingvo por ĉiuj—tiel certe, kiel en iu ajn tempo estos aerveturado. Alie kial dum tuta jarcento filologoj studadis la lingvojn, kaj ĝuste taksis la necesan, la valoran kaj la sukcesan parton de ĉiu aparta lingvo?

—Esperantigis C. L. Dean.

PAĜO MALSERIOZA

Ĉerpita el La Spritulo, jarabono Sm. 1.20, Kornerstrato 31, Leipzig, Germanujo.

KIAL vi estas tiel ĉagrena?
 —Ha, mia edzino antaŭ ne longe parolis pri eksedziĝo (disiĝo).
 —Haaa, ne estas serioze. Ŝi neniam faros tion.
 —Sendispute, sed precize pro tio mi estas ĉagrena!

La najbaro de buĉisto estis bakisto, kiu estis konita pro siaj tre malgrandaj panoj. Iun tagon renkontis la buĉisto sur la strato la bakiston kaj diris al li:

“Mi estis ĵus en via butikoj kaj aĉetis ses panojn.”

“Kie estas ili?” demandis la bakisto.”

“Sub mia ĉapelo, tia estas sufiĉa loko por ili ĉiuj.”

Ĉiuj kunĉeestantoj ridis. La bakisto silentis, sed decidis sin venĝi.

Sekvantafoje renkontante la buĉiston la bakisto kriis al li:

“Mi estis ĵus en via butikoj, kaj aĉetis kapon de bovido!”

“Kie ĝi estas?” demandis la buĉisto.

“Sub mia ĉapelo,” la bakisto respondis ĝojante pri sia venko.

Kaj kiam kunĉeestantoj ridegis, foriris la bakisto tre fiere pri sia aplaŭdita repago supozita.

Viro vilaĝane vestita vagis tien kaj reen sur la strato de la urbo kaj portis en la mano paketon sigelitan kun adreso kaj valordeklaro da 500 frankoj. Preteriranta urbano rimarkis la embarason de nia homo, kaj demandis lin, kion li deziras. La kamparano prezentis la paketon kaj petis lin, ke li bonvolu legi la adreson, ĉar li mem ne scipovas legi kaj forgesis la adreson. Kun tono de ĝoja surprizo la urbano ekkriis: “Ĉi tiu paketo estas por mi; jam de longe mi ĝin atendis.” “La kamparano ŝajnis kon-

tenta, pro tio ke li estis trovinta la adres-
 aton kaj petis nur por sia komisiono trink-
 monon da 5 frankoj, kiujn li tuj ricevis.
 La nova posedanto de la paketo nun iris
 rapide domon por rigardi sian trezoron.
 Sed interne de la paketo li trovis nur
 pecon da kartono, kie estis skribita: “Fri-
 pono, ĉi estas mem friponita.”

Du vojaĝistoj por monŝrankoj renkon-
 tis sin en hotelo kaj laŭdis sian artiklon.
 “Mia firmo, diris unu, fabrikadas nede-
 trueblan monŝrankon. Antaŭ nelonge oni
 metis en tian, por ĝin provi, kokviron,
 kaj oni elmetis la ŝrankon mem sur
 amason da brulanta ligno. Post la bru-
 lado, oni malfermis la pordon kaj la kok-
 viro, freŝa kaj vigla, eliris kriante!”
 “Tio ne estas miriga! rediris la kon-
 kuranto. Ni ankaŭ metis kokviron en
 nian monŝrankon kaj ŝovis ĝin ŝlosita en
 altan fornon de ferfandejo. Post unu
 horo, kiam ni eltiris la ŝrankon, ĝia
 kiraso estis duone fandita kaj la kok-
 viro . . .” “Pulvorigita!” interrompis
 lin la konkuranto. “Ne, ĝi estis frosti-
 ĝinta.”

MATENA HIMNO

Arthur Baker

KIU ESTAS, kies voĉo, pli belsona
 ol la susurado de multaj folioj en
 tagmezo, vokas min je la fru-
 mateno, dirante: “Leviĝu, amata! dum
 longa nokto mi atendis cin. Venu al mi!
 la ora suno riĉigas la ĉielon per sia lumo,
 kaj portas al ni novan tagon. Kune ni
 iru al ĝi por ĉerpi la dolĉajn fruktojn de
 la vivo.”

Kiu estas, kies mano, konfide kaj

karese premante la mian, donas al mi da forto kaj da espero? Kies piedoj, dancante el sub sia robo, instigas min al ĝojplena konkuro? Kiu premas mian buŝon per la sia, dum ŝia dolĉa elspirado lavas mian vizaĝon kvazaŭ per venteto el paradizo. Kiun mi premas al mia brusto, en ekstazo de pasio, kriante. "Vivi! vivi! kia ĝojo estas vivi!"

Kiu estas ŝi, je kies tuŝo la gutoj de sango en miaj vejnoj rapidas en sia irado, simile al lernantoj en libera tago kurantaj al la loko de ludoj.

Venu, mia amata, venu, mia Tasko, ke mi montru vin al la filoj de patroj, kaj al la filinoj de patrinoj.

Bela vi estas, kiel la valoj de la sudo, kiam ili sin vestas pro la printempo; pura vi estas, kiel la montoj de la nordo, kiam ili ornamas siajn ŝultrojn per mantelo el neĝoj teksitaj; forta vi estas, kiel la leviĝo de la suno, kiu haltas por neniam homo; plaĉa vi estas, kiel la subiro de la suno, benante la ripozon de la laca mondo. Kaj dolĉa vi estas, kiel mia amo al vi, ĉar alian amatinon mi ne havas.

Feliĉa estas tiu, kiu havas edzinon, kaj ŝin amas; sed malfeliĉa ankaŭ estas li, ĉar venas riĉulo kiu ŝin forlogas per juveloj. Feliĉa estas tiu, kiu havas infanojn, kaj ilin amas; sed malfeliĉa ankaŭ estas li, ĉar infanoj plenkreskas kaj malhonoras la patron, aŭ ili mortas kaj malĝojigas lin. Feliĉa estas tiu, kiu posedas grandajn havaĵojn; je lia signo la vino fluas, la virinoj dancas, la muziko sonadas; juĝistoj venas al li kaj demandas "Kiel ni devas juĝi tiun aferon?" kaj regantoj petas lian opinion kaj parolas al li kun mielo en la buŝo. Sed tro do vino malheligas la penson, multaj virinoj blindigas la okulojn, kaj senĉesa muziko fariĝas abomenaĵo; kaj nek juĝisto nek reganto nek virino staras apud la riĉulo en la horo kiam li senhaviĝas.

Sed vi, mia Tasko, mia belulino, mia ĝojo—kiu povas forrabi vin de mi, via amanto? Ĉar monon oni metas en monujon, kaj fripono ekkaptas ĝin kaj forkuras; virinon oni metas en domon tra la pordo, kaj malbonulo forŝtelas ŝin tra la fenestro. Sed vi, mia Tasko, neniu povas vin forŝteli, ĉar sen mi vi ne povus

ekzisti, kaj sen vi mi ne povus vivi. Vi taŭgas al mi kiel la akvo kiu plenigas la lageton kaj ne lasas malplenaj kelkajn lokojn dirante "Mi ne volas flui tien." Kaj mi taŭgas al vi kiel ŝlosilo al sia seruro. Estas ŝlosiloj pri kiuj oni diras, ke ili ŝlosas multajn serurojn, sed bonan seruron ili ne malfermas; estas viroj kiuj faras pretendojn al multaj taskoj, sed bonan taskon ili ne povas plenumi.

Vi vidas kiel, dum printempo, la ĉevaloviro levas sian kapon kaj plifortiĝas; kaj ĝin, kiun antaŭe oni kondukis per ŝnureto, oni nun ne retenas per du ŝnuregoj. Vi legis pri Anteo, naskito de Tero, kies forto dekoje pligrandiĝis ĉiufoje kiam li tuŝis la patrinan teron. Eĉ tiamaniere mi plifortiĝas apud vi, mia bela, mia amata, mia Tasko.

Ekzistas viro, kiu ne amas sian taskon. Lia laboro ne portas al li ĝuadon, sed nur doloron. Malfeliĉa estas tiu viro, kaj malfeliĉa lia tasko. Li estas kiel malsatulo, al kiu oni donas ŝtonojn anstataŭ pano, kaj sablon anstataŭ viando. Kaj lia tasko similas al virino edzinigita laŭ gepatra volo kun maldolĉa edzo; ŝiaj tagoj ne konas ĝojon, kaj la noktoj plenigas per abomeno.

Venu, mia Tasko, mia amatino, mia ĝojo, ke mi rigardu viajn okulojn kaj kisu vian frunton.

Pli amata vi estas, ol virino, ĉar neniam dubo malheligas mian amon al vi.

Pli dolĉa vi estas, ol vivo, ĉar vi estas la dolĉeco de la vivo.

Pli forta vi estas, ol forto, ĉar vi estas la forteco de mia povo.

Pli kara vi estas, ol multe da mono, ĉar mi vidas riĉulojn kiuj envias mian amon.

Pli fidela vi estas, ol la ĉielo, ĉar kiam la suno ne brilas vi lumigas mian koron.

Mi konstruas altaron al vi, ho mia Tasko, kaj sur ĝi mi bruligos miajn fortojn, kaj vi redonos ilin purigitaj kaj pligrandigitaj.

Ĉar dioj naskiĝas kaj mortas; religioj venas kaj foriras; temploj leviĝas kaj disfalas; kaj neniam estis, kaj neniam estas, kaj neniam estos, ĝojigo por mia koro pli konstanta ol vi, mia Tasko.

P R E S S

When not otherwise stated, any book or magazine reviewed is sold by our book department

NEW BOOKS.

The book department of *Amerika Esperantisto* has received from abroad several shipments of books, and many of the titles are new to our readers. Others, while not new editions, have not before been handled by us. The reader will find in this list a surprising evidence of the vitality of the Esperanto movement in Europe. From one firm alone, in Spain, we have a list of twenty new books in course of preparation and printing. The readers of *Amerika Esperantisto* will do well to remember that, in ordering their literature through this magazine, and inducing their friends to do so, they will ultimately enable us to carry, on this side of the Atlantic, a stock from which it will be possible to secure, at any time, a copy of any Esperanto book in print. Eventually, there will come with this the possibility of manufacturing American editions of important books, enabling us to sell them at about half the prices now necessary for books which are printed abroad in very small editions.

Marta.—By Eliza Orzeszko, originally in Polish. The translation by Dr. Zamenhof has been running serially for about a year in *La Revuo*. It is a sociological study, dealing with the bitter facts in the struggle for existence by a woman who was thrown into the world unequipped to contend with its difficulties. It is to be recommended not only because of its literary value and of its value as an Esperanto masterpiece by the author of the language, but should be especially urged upon those of our Esperantist friends who adhere to the comfortable doctrine of *laissez faire*, and who think, for example, that we are more kind than the Spaniards because we don't amuse ourselves by jabbing lances into bulls on Sunday afternoon! It is so much more refined to have nice automobile races in machines paid for by milk stolen from babies, and to build libraries with the stealings from wages which might have helped to send children to school instead of sending them to the factories. They kill bulls according to rules and with a definite purpose. The purpose is to make money for the promoters of the game. We kill children for the same reason. Did you ever see a little school-girl, with both legs cut off by a freight-train, and hear her calling for "papa"? Ever try to guess whether it were better for her to live or just die? We killed her, and thousands like her, because it is cheaper to kill them than to fence and guard the railways—as they do in naughty, naughty France and brutal, brutal Spain. Yet we boast of our "sense of

humor"! Just what a contemptible thing our so-called "civilized society" is, you can learn with no cant, no raving, no philosophy—just a plain, touching life story in *Marta*. Post-paid, \$1.05.

Saluto al la Verda Stelo.—If there is anything but love which has ever inspired real poetry or real music, who has heard of it? Somebody says religion. Of course, but that is only another form, the original kind of love, and the farther you get from the original the more your music loses. War? A social manifestation of primitive mating instincts which prompted your broad-chested ancestor to give a three-thousand pound wallop to any enterprising neighbor who ventured into his door-yard. But war-music is tiresome after the third verse. So that, when we wander farther away and get to school music—imagine our mothers and grandmothers singing "Hudson's bay, twelve hundr'd miles long, six hundr'd wide"! So we find that for the most part the schools and lodges recognize the impossibility of writing appropriate music for themselves, and solemnly aproned Masons sing "Annie Laurie" and our high schools join in "Jesus Paid It All." Esperanto clubs are less ridiculous so long as they confine themselves to "La Espero," but there are limits even to that. For the clubs which have been closing their meetings with "My Country, 'Tis of Thee" or "Comin' Through the Rye" or "Cubanela Glide," Mrs. Maria T. Bird has written a four-line "salute" which has just enough fetichism about it to suit some of us, and not enough to offend the rest of us. It makes a bully little doxology and won't annoy the Jews, the criminal rich, nor the democrats, nor outrage those who happen to have a sense of humor. The lines are:

"Brilu sur ni, ho verda stelo,
Restu tere, ne flugu for!
Ne trans nuboj la nia celo—
Astro, gvidu nin, koron ĉe kor'!"

Begin your meetings with "La Espero," close them with the "Saluto" and let the rest of your singing be frankly, openly and decently about the same kind of love the birds sing about, and have it done by soloists, duets and quartets. To pretend that you like "Auld Lang Syne" is a species of ancestor worship, and to sing "The Last Rose of Summer" in chorus is a vulgarity which justifies self-respecting people in staying away from your club. That is all this time, except that the girl will include with your next order, for ten cents, a copy of the "Saluto" with quartet music. Ten or more copies, five cents each.

STRICTLY CONFIDENTIAL

EVER since February 1, 1910, fifty or sixty perfectly nice young men have been traveling over these United States seeing "committees." The nice young men are the agents of the Slayton Lyceum Bureau, the Central, the Chicago, the Midland, the Coit, the Brock, and what other old ones are still living and what new ones have started this year. "Selling talent for the Chatauquas?" did you ask? Mercy, no! Why, you innocent, the Chatauquas arranged their programs last fall.

The nice young man goes to the smaller towns (say fifteen thousand and less) and, if he is wise, meets the editor of a local paper.

"Did you have a lecture course in this town last year?"

"Lectures—what about?"

"Well, you see, I represent the C. & S. E. Q. Lyceum Bureau. We are agents for over a hundred attractions. We sell the Boston Orchestra, Madame Gadski, Elbert Hubbard, Bryan, Prof. John Smith (you've heard of him, of course?) the Otterbein Quartette, the—oh, well, look at this stack of circulars."

In the end the editor, the banker, the doctor, the druggist, the lawyer and the school superintendent sign a contract for three lectures, one "dramatic recital" and a quartette. They agree to pay \$300 for the lot. They have done this thing solely to enable us to have "something worth going to hear" in our little city, and they constitute the "committee." They induce the rest of us, if they can, to buy "season tickets" for these five entertainments.

The young men advance agents and the committees have now nearly finished their arguments about contracts for the lyceum courses for the season 1910-1911.

It is late to try to get into those programs with a lecture about Esperanto, but is worth trying.

But I mention this mostly to emphasize the fact that in ordering lectures, just as in buying other goods, the advance work must be done *in advance*.

Agents of other lecturers have been closing contracts since February for next fall and winter. I missed a number of towns out west because the correspondence was begun too late. Missed some down east, and traveled 1,500 extra miles for the same reason.

So far as the details of arrangement are concerned, those can be left until a few weeks in advance; but it is very important to me and to *Amerika Esperantisto*, and to the success of any lecture tour for 1910-11 season that we be able to form, very soon, some idea of the number of lectures wanted, and the places to be visited.

I shall have, of course, a new lecture for the coming season, and will be delighted to hear, first of all, from those committees which have said, "we want you here again." Those statements mean a great deal more if repeated after the lecturer has left town!

In addition to the Esperanto lecture I shall also have on tap a "popular" lecture. A popular lecture is one in which the lecturer has nothing to say, and says it. For example, when you have nothing to say, you remark: "Looks like rain."

Translated into a popular lecture, that would read: "But see! across the shimmering blue of the hovering heavens there steals a cloud—like that which saddens the face of the lovely bride who has taken an apricot seed into her mouth and doesn't know whether to swallow it

AMERIKA ESPERANTISTO

or spit it out. A searing flash of fervent fire cleaves the firmament in twain, and at the rending shock of the pealing thunder all nature shivers in terror. The wind, quiescent until now, or whispering softly of the courting butterflies wooing one another in sweet decorum at the twenty-first parallel of latitude, like some frightened woman fleeing the anger of the storm, gathers up her skirts and scoots, sweeping in her path a melee of dust and a copy of the *Toledo Blade*. And out of that swirling sky, seemingly charged with the wrath of God, there suddenly falls cool, refreshing water, as though a band of little angels had stepped out on the ramparts of heaven to pelt the earth with celestial benedictions."

If a "popular" lecturer is caught handing out a live idea or a real thought he is liable to prosecution. My excuse for putting on a popular lecture is that *Amerika Esperantisto* needs the money; and the only excuse for mentioning it to the Esperantists is that, if you want the Esperanto propaganda lecture in your town you can obtain it without expense by placing the "popular" lecture also, and the expense of the Esperanto performance can be offset by the agency commission for the other.

But that's merely a suggestion. Neither *Amerika Esperantisto* nor its friends will be asked to push the other lecture.

Want a job, kid?

MONDAY SALE OF \$100 BILLS.

"Down stairway at your left—third aisle to the right from the tunnel entrance to the north annex—yes, lady, what is it, please?"

"I want to look at some of those new \$100 bills which you are selling at \$97."

"Here are some, bew-tifully printed, from steel engravings made by the government, signed by the secretary of the treasury, two silk threads in each and every bill, mam."

"Are they good at the bank?"

"Yesmam. Each one is absolootly guaranteed. If not entirely satisfactory

bring it back and get, not the ninety-seven you paid for it, but a hundred dollars in gold."

"Thank you. I'll take ten of the green ones. Where is the bird seed department?"

"Main building, eighteenth floor, aisle thirty-seven in south section. Thank you, mam. Call again!"

Who's crazy, did you ask? Nobody! Why, that happens every day in the business world. Suppose our expense bills for May, due July 1, are \$1,000. We can settle them on June 14 for \$970.

The biggest wholesale book house in Chicago gives retailers \$6.00 out of every \$100 for prompt payment of bills.

Yet some Esperantists, when asked to buy a few shares in the American Esperantist Company, seem to think we are building cunningly devised fables when we promise them seven per cent for the use of their money.

Every business house ought to have always a cash reserve sufficient to discount every bill and can afford to pay, for such a cash reserve, at least twelve per cent. We promise only seven.

More than that, we are every day sending money to foreign houses and paying it to the United States government in import duties, that could be kept at home if we were able to manufacture certain books in this country.

Do you want to know whether your money is safe with us?

Not absolutely—no. If it were absolutely safe and we could prove it, there are old ladies in Connecticut who would let us have millions at three per cent.

But it's as safe as any person of red blood need demand. Your stock is preferred, and that means that I must lose all my interest in the company before you can lose a dollar of principal or dividend.

You talk about an AMERICAN Esperanto movement!

Listen! Out in Kansas there is a little farm, one of 320,000 such farms in

AMERIKA ESPERANTISTO

that one state. Bill Clabough rents it for \$300 a year. Yet six months ago *Amerika Esperantisto*, official organ of this American Esperanto movement, was in danger of choking to death for a sum just one sixteenth the value of that farm that Bill Clabough rents for \$300 a year!

Yet Bill can hardly support his family on that farm. And you expect me, with an investment that wouldn't buy 80 acres of first class land, to lend dignity and stiffness and backbone to the official organ of a nation-wide movement.

You say you "really haven't the money." Pardon me, karuloj, but I think we have a few Esperantist millionaires in America, quite a good number of you are rated at over \$100,000, and I do not recall that any of you receive your magazine in care of the Bowery

Bread Line. Altogether, I should say that at least \$10,000,000 of income-producing investments are held in America by people professing to be greatly interested in Esperanto, and 'most any one of whom would say without hesitation, that he heartily approves the propaganda labor which *Amerika Esperantisto* is doing.

Yet when I asked you for \$1,300 to save the life of our magazine, we got \$350 from two people in California, and \$200 from two people in Massachusetts!

National organ—bah!

Kara Afero—fudge!

"If somebody would write to Mr. Carnegie"—*karambo!* Let's write to ourselves! Do we mean this talk about Esperanto, or are we a gang of just plain pikers?

SUBSCRIPTION

American Esperantist Company, Chicago:

Your eternal howl for funds may be necessary, but it is not dignified nor entertaining, and is certainly no credit to the Esperanto movement. However, realizing that I have no right to ask you to shut up until I've done my part, I herewith enclose check for ..... shares of stock in your Company, and you may count on me to take ..... more within the next year. I sincerely trust that others will do likewise and that we may listen to one issue of your magazine without a scream for financial backing.

Yours truly,

WAKING THEM UP

SAYS a recent issue of the *Portland (Oregon) Telegram*: Through one advertisement inserted in the publication, "*Amerika Esperantisto*," which goes to the world speakers of this cosmopolitan tongue, communications from practically every country of the globe are reaching the Commercial Club. When Assistant Manager Crissey opened the morning mail today, he found a batch of communications with the strangest aggregation of postage stamps he had ever looked upon in one day. Upon opening these and getting the substance of the inquiries tabulated, it was found that men in Russia, Germany, Denmark, Belgium,

the Philippines, France, Italy, Holland, Sweden, Austria, Canada, Mexico and other American countries are on the list. They all wanted to know of Oregon, of the opportunities here for homes and of the conditions attending immigration. This advertisement was an experiment. The management did not know to what extent the new tongue was being spoken in the world, but the remarkable series of inquiries received indicates that the circle of readers and students of Esperanto is large, and covers the globe. Realizing the broad scope of the publication, it will probably be utilized again in the future, as it seems to be the most direct and immediate means of reaching various nationalities.

CLASSIFIED ADVERTISING

Rate per line.....10 cents
Minimum charge.....20 cents

Prezo po linio.....Sd. 20
Minimuma sumo .....Sd. 40

FAKO DE KORESPONDADO

KIARIGO KAJ REGULOJ: La signo **P** montras, ke oni volas nur poŝtkartojn vidaĵajn; la signo **L**, nur leterojn. Sen signo, aŭ leterojn. Tio da amerikanoj volas fremdajn korespondantojn, ke ni enpresas senpage adresojn de eksterlanduloj. Kiam vi skribas dudek personojn, ne esperu pli ol dek kvin respondojn, ĉar eĉ esperantistoj estas nur homoj.

UNITED STATES

Volas korespondadi kun gesamideanoj pri poŝtmarkoj. Ĉiam respondos.—Jozefo Bresler, 4332 Armitage Avenue, Chicago.

Esperantista socialisto deziras korespondadi kun fremdaj esperantistaj socialistoj pri ia temo.—Sro. L. E. Drake, Box 35, Bellevue, Alta, Canada.

Sro. John C. Vasselin, Blossburg, Tioga County, Pa.

P Sro. S. Y. Ketipoff, 508 South 2nd Street, St. Louis, Mo.

Sro. Fred Lasere, 3917 Irving Avenue, Chicago.

P Fno. Lillian Mitchell, Mt. Gilead, Ohio.

Sro. Wyatt Rushton, 739 South Court Street, Montgomery, Alabama.

P Sro. A. K. Gurney, Los Gatos, California.

Sro. Benjamin J. Tighe, Box 335, Millville, Mass.

Fno. Henrietta Wingate, 5 Light Street, Baltimore, Md.

Sro. Fernand Amedee, 3102 Presbury Street, Baltimore, Md.

Sro. Eugene A. Lewis, R. F. D. Box 40, Kittery Depot, Maine.

Sino. Belle Gochenouer kaj Fno. Mabel Gochenouer, 523

South Cummings Street, Los Angeles, Calif.

Sro. Herbert Chevalier, Poŝtoŝeĵo, Portland, Oregon, volas

korespondi per poŝtkartoj vidaĵaj kun komunistoj en

ĉiulandoj.

Sino. J. A. Smith, Box 377, Salt Lake City, Utah.

EL LA GRADATA ESPERANTO SOCIETO:

P Fno. Emily Snajder, 1722 W. 18th St., Chicago.

Vlastimil Stribenig, 1609 Throop St., Chicago.

Charles E. Lotreek, 1419 West 20th St., Chicago.

FOREIGN—EKSTERLANDA

BULGARIA.

Sro. K. Valev, instruisto en Pleven, deziras per interkorespondado perfektigi en Esperanto.

P Fno. St. Zidareva; instruistino, Pleven.

Sro. Ivan H. Krestanof, poste restante, Pleven, interŝanĝas poŝtmarkojn kaj gazetojn.

Simeon K. Kardarof, Str. Varoŝa, Pleven.

P D. Beraha, socialisto, Pleven.

P Jacob Leon, Komercioficisto, Pleven.

BOHEMIA.

Fno. Anjo Zabkova, Novy Bydzov.

BELGIUM.

Sro. Frans de Backer, R. Nationales 39, Antwerp.

GERMANY.

Sro. Max Deutschmann, Frankenallee 16, Frankfort a Main.

ITALY.

Genova Esperanto Unuiĝo, Casella Postale 601, Genova.

JAPAN.

Sro. Maski Hurata, 475 Kami osaki, Ebaragun.

RUSSIA.

Sro. Vasilij Beloglazov, Nadejdinsk, Permskoj gubernio.

SPAIN.

Sro. Tako Claramunt, Mariano Aguilo 67-10-20, Pr. Barcelona.

REKLAMADO.

Mi aĉetas diversajn kolektojn da poŝtmarkoj, kaj ankaŭ interŝanĝas.—Jozefo Bresler, 4332 Armitage Avenue, Chicago.

Esperantist, English, seeks situation in country, any kind of work. Free elementary, advanced or conversational lessons in Esperanto.—Care Mr. Drury, 32 Madison Street, East Weymouth, Mass.

Ĉu vi konas la adreson de Sro. Louis F. Newcomb, kiu antaŭe loĝis en Chikago, kaj poste en Kanado? Amerika Esperantisto dankas vin pro karto kun lia adreso.

EUROPANOJ! Niaj amerikaj legantoj plendas, ke kelkaj el vi, kies adresojn ni publikigas senpage, ne respondas al kartoj. Se vi ne estas pretaj respondi ĉiujn korespondadojn, bonvolu ne enpresigi viajn adresojn, ĉar tio senkuraĝigas viajn amikojn en nia lando.

AMERIKANOJ, BONVOLU RESPONDI! Ni enpresis senpage adresojn de Eŭropanoj sole por tio, ke vi havu sufiĉe da korespondantoj. Ĉu la plano estas sukcesa? Ĉu tiuj, kies adresojn ni tiel publikigas, sufiĉe ofte respondas al kartoj kaj leteroj? Aŭ, ĉu vi preferus ke ni ricevu nur adresojn pagitajn, kiel pli granda certigo de sincera intereso? Bonvolu diri vian opinion mal-longe, sur poŝtkarto, por ke ni decidu ĉu aŭ ne ni daŭrigos senpagan presadon de fremdaj adresoj.—Amerika Esperantisto.

LA MOPSO DE LIA ONKLO

An original fantasy composed in Esperanto. The grotesque events portrayed and the excellent style of the Esperanto make this book an interesting exercise for students of the language. From the American Esperantist Company, postpaid 20 cents.

ESPERANTISTS!

I have just published a popular treatise on handling real estate, which sells at sight! Special discount to Esperantists on the sale of the book in wholesale or retail lots. Big money to hustlers. Sample, 50c.

E. W. Alberty, Pittsburgh, Kansas.

Weis CONCENTRATED FILING SYSTEM

Nine different kinds of drawers are made for the Weis Desks and Weis Filing Cabinets shown here. You can combine in either just the ones you need—vertical letter files, document drawers, catalog files, card indexes, check files, etc. Your filing capacity is thus varied, yet compact. Solid Oak, Roller Bearings and Dust Proof Construction make these wonderful values, as your dealer will tell you. We will ship direct if he will not supply you.

WE PREPAY FREIGHT

at these prices, to all points in the U. S. east of Mont., Wyo., Colo., Okla. and Texas. In these states and belond add 15 per cent.

Weis

Four Drawer Vertical Letter File No. 421, for correspondence only, holds 20,000 letters, freight paid..... \$13.25

Weis

Combination Vertical File and Card Index, No. 425 (15,000 letters and 8,000 cards), freight paid..... 6.75

Weis

Flat-Top Desk, No. 555, "A Complete Office on Legs," your choice of drawers, freight paid. \$22.00

Get Posted on these and other Weis Business Conveniences. See a dealer or a catalog. Let us send you some valuable hints for saving office space and time.

The *Weis* Mfg. Company

147 Union St.

Monroe, Mich.

Pins, Buttons, Cards

- Enameled Green Star, with gilt edges and gilt letter E in center; suitable for men or women, each..... .25
- Portrait of Dr. Zamenhof, embossed on a small rectangle of bronze, each.... .25
- Colored photo button, portrait of Dr. Zamenhof, each..... .15
- A white celluloid button bearing green star and the words, "Lingvo Internacia—Esperanto," each..... .10
- In quantities of five or more at one order, each..... .05
- We have a small number of fine imported post cards, portraits of Dr. Zamenhof; three for..... .10

Please address orders and make remittances payable to

AMERICAN ESPERANTIST COMPANY

700 EAST FORTIETH STREET

CHICAGO

Propaganda Lecture 1910-1911

FOR the fall of 1910 and spring of 1911 Mr. Baker will have a new lecture on Esperanto—much the same style of treatment as before, but new matter. This lecture will be found useful as a means of securing a meeting to form a club, or as a means of rallying and infusing new energy into an old club. The simple fact of having some local event to work for revives interest in a club, and then of course a little depends on the lecture. We cannot reprint here a full list of the sixty-one which managed the lecture this spring, but take pleasure in referring inquirers to a few, widely selected as to location and other features:

<i>Town</i>	<i>Address of Correspondent</i>	<i>Place</i>
McMinnville, Oregon	J. C. Cooper	Schools and Clubs
Spokane, Washington	R. Kerkhoven	Public Library
Palo Alto, California	Dell H. Munger	Lodge Hall
Lewis, Kansas	Thomas Haun	Church
Norman, Oklahoma	Prof. Lane	University
St. Joseph, Mo.	Rev. E. H. Eckel	Y. M. C. A.
Cedar Rapids, Iowa	Prof. Gow	Public Library
Fredonia, N. Y.	Herman J. Westwood	Theater
Ithaca, N. Y.	Dr. H. B. Besemer	Cornell University
Portland, Maine	Herbert Harris	Historical Society
Manchester, N. H.	E. J. Burnham	Art Institute
Boston, Mass.	Esperanto Society	Public Library
Newark, N. J.	A. L. DeGross	Church
Arden, Del.	Frank Stephens	Club House
Harrisburg, Penna.	H. M. Hoke	Capitol
Detroit, Mich.	Dr. Yeamans, Ft. Wayne	Art Museum

If you *think* you *may* want Mr. Baker's new lecture on Esperanto this fall or winter, *now* is the time to say so. We ask no definite agreement now, and will make none, but as the New England cook used to say, "get your name in the pot." To a *limited number* of committees this lecture will be given free, but you pay expenses.

AMERIKA ESPRANTISTO

"The Cost of Living"

THIS phrase, the head-line of so many lachrymose forebodings by journalistic Jeremiahs, serves as the topic of a new lecture, by Arthur Baker. Mr. Baker attempts, underneath a wriggling mass of satire and humor, to smuggle a few progressive thoughts into the mind of the hearer. He does not deal in isms nor theories, but mostly in humor. A sense of humor is simply a sense of proportion, and American life, with its multicolored, hand-embroidered disproportions, is vulnerable at every part of its hide to the attack of the humorist.

In the "Esperanto" lecture there is supposed to be merely enough humor to keep the audience awake and hold the argument together; while in "The Cost of Living" the manifest purpose is entertainment.

So much for the immediate purpose as concerns the audience. The real aim of this new lecture is to free *Amerika Esperantisto* from debt and to help along the propaganda. "The Cost of Living" will be delivered only under the management of societies, clubs and committees (mostly non-Esperantist) which are able to make a minimum guarantee of fifty dollars. Where these committees permit it, free lectures about Esperanto will be given in the public schools, colleges and universities of the same or neighboring towns, previous to the paid lecture, or, if preferred, on the following day.

The work of advance contracting agent for this lecture will afford permanent employment at good pay to the right man.

Young men or women who can make a few contracts during vacation, in their home sections, will receive liberal commissions.

Upon request we will send you contract blanks, advertising matter, and valuable instructions as to securing engagements.

AMERIKA ESPRANTISTO

Underwood Standard Typewriter

Incorporate every desired feature of all other machines into ONE and compare it feature with feature, working part with working part, and the UNDERWOOD will stand out superior.

It permits of the greatest latitude of work--does more and better work per given effort and admits of the greatest speed.

The Machine You Will Eventually Buy"

Underwood Typewriter Company
I N C O R P O R A T E D

241 Broadway, New York

SAY, how did you like our July number? Not so well but that you left several hundred unsold copies on our hands. None of that goes with our October 1910 Number, karuloj, with the post-congress write-up. Not on your life! If you want some extra copies of that number to use for propaganda purposes or to scatter among your acquaintances at home or abroad, you'd better order them now. We're not saying just how good a number that will be; but we can say that every advance order will help to make it better! The price will be five cents a copy for bundles of five or more.

Do you know what SIN is? It's a SIN that you make us use so much space telling you to do the things you ought to do without telling. But again, lest you forget—send us a postal card now.
